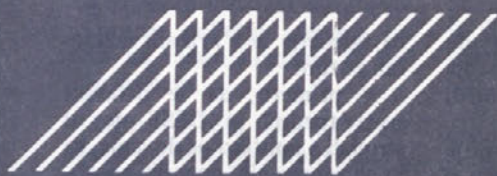
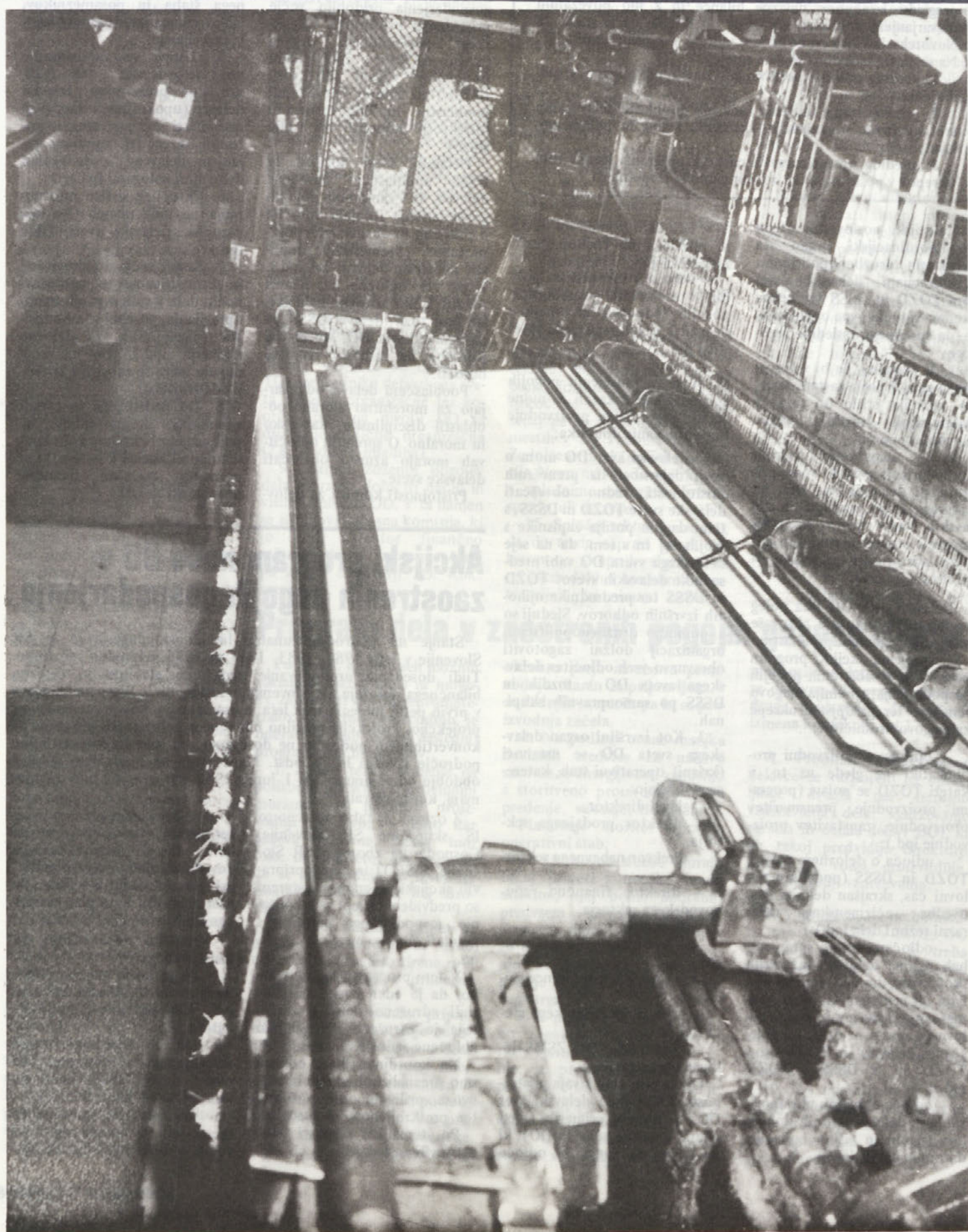

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO

NOVOTEKS

ŠT. 7 leto X. - JULIJ 1982

V izrednih pogojih - izredni ukrepi

Zaradi bistvenega poslabšanja pogojev poslovanja v združenem delu (tako v Jugoslaviji kot v Novoteksu), ki ga povzročajo novi devizni predpisi s tem, da izvoznikom puščajo le približno 30 odstotkov od ustvarjenih deviznih prilivov, sta se 24. in 30. junija 1982 na skupnih izrednih sejah sestala kolegijski poslovodni organ in koordinacijski organ DO Novoteks ter analizirala novo nastalo situacijo. Po pregledu izračunov devizne bilance in z njo povezanim ustvarjanjem dohodka, sta prišla do sklepa, da je stanje za Novoteks izredno resno in da zahteva takojšnje ukrepanje. Na sejah sta navedena organa sprejela:

1. predlog politike poslovanja v zaostrenih pogojih gospodarjenja,
2. predlog izdaje izrednih začasnih pooblastil delavskemu svetu delovne organizacije, kriznemu štabu in posameznikom,
3. predlog operativnega akcijskega programa konkretnih ukrepov v poslovanju (ki bo naknadno še dopolnjen).

Kolegijski poslovodni organ in koordinacijski organ sta predlagala družbenopolitičnim organizacijam, delavskemu svetu TOZD in DSSS ter delavskemu svetu delovne organizacije, da sprejmejo naslednje predloge:

1. V primeru, da bi v Novoteksu zaradi nove nastale devizne situacije prišlo do težav v kateremkoli tozdu, ostane Novoteks enoten.

2. V zaostrenih pogojih gospodarjenja pridobi večje pristojnosti delavski svet DO, na katerega se po pooblastilih delavskih svetov tozdv in DSSS začasno prenesejo nekatere njihove pristojnosti ter pristojnosti raznih komisij.

Delavski svet DO ima poleg pooblastil iz splošnih aktov še naslednja izjemna pooblastila:

- sprejema akcijski program poslovanja v zaostrenih pogojih gospodarjenja, spremlja njegovo izvajanje ter predpisuje ukrepe za njegovo uresničitev;

- odloča o proizvodni problematiki ne glede na to, v kateri TOZD se pojavi (programi proizvodnje, preusmeritev proizvodnje, zaustavitev proizvodnje ipd.);

- odloča o delovnem času v TOZD in DSSS (podaljšan delovni čas, skrajšan delovni čas, uvedba večizmenskega dela, razni režimi dela ipd.);

- odloča o nujnih spremembah režima delovnih razmerij (kolektivni dopusti, izredni plačani ali neplačani dopusti, premeščanje delavcev iz enega delovnega mesta na drugo, premeščanje delavcev iz TOZDA-a v TOZD ali iz DSSS v TOZD ipd.);

- odloča o režimu obračunavanja in delitve osebnih dohodkov (način in višino izplačila, datum izplačila ipd.);

- odloča o kompletni devizni problematiki (nakup deviz, zadolževanje v tujini ipd.);

- odloča o investicijski politiki v zaostrenih gospodarskih pogojih (odpoved ali omejitve investicij, delna realizacija investicij ipd.);

- odloča o drugih ukrepih, ki bi se v zaostrenih pogojih gospodarjenja izkazali za nujne zaradi zagotovitve proizvodnje in pridobivanja dohodka;

- delavski svet DO mora o svoji dejavnosti iz prenešenih pristojnosti redno obveščati delavske svete TOZD in DSSS, s tem, da jim pošilja zapisnike s svojih sej in s tem, da na seje delavskega sveta DO vabi predsednike delavskih svetov TOZD in DSSS ter predsednike njihovih izvršnih odborov. Slednji so s pomočjo družbenopolitičnih organizacij dolžni zagotoviti obravnavo vseh odločitev delavskega sveta DO v tozdih in DSSS po samoupravnih skupinah.

3. Kot izvršilni organ delavskega sveta DO se ustanovi (krizni) operativni štab, katerega sestavljajo:

- glavni direktor,
- direktor prodajnega sektorja,

- direktor nabavnega sektorja,

- direktor finančno-računovodskega sektorja,
- direktorji tozdv,

- koordinator ZK na ravni DO,

- predsednik konference sindikata,

- predsednik delavskega sveta DO in

- koordinator OO ZSMS delovne organizacije

Operativni štab izvaja pristojnosti, ki jih ima delavski svet DO, v nujnih primerih (med sejami delavskega sveta DO), ki ne trpijo odlašanja, pa odloča

enako kot DS DO, s tem, da slednji njegove odločitve na prvi prihodnji seji bodisi potrdi bodisi razveljavi.

Operativni štab odgovarja delavskemu svetu DO in mu o svoji dejavnosti tudi redno poroča.

4. V zaostrenih pogojih gospodarjenja pridobijo večje pristojnosti predsednik kolegijskega poslovodnega organa (glavni direktor), individualni poslovodni organi (direktorji tozdv) ter delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi (direktorji sektorjev in vodje služb).

Delavski sveti tozdv in DSSS pooblašajo navedene delavce, da v zaostrenih pogojih gospodarjenja izdajajo odločbe o pravicah in obveznostih posameznikov (premesitve, dopusti, podaljšan delovni čas ipd.). Zoper te odločbe se delavci tozdv lahko pritožijo na delavski svet tozd, delavci DSSS pa na delavski svet DO. Morebitne pritožbe ne zadržijo izvršitve odločb.

Pooblašeni delavci odgovarjajo za morebitno zlorabo pooblastil disciplinsko, kazensko in moralno. O sprejetih odločitvah morajo ažurno obveščati delavske svete.

Pristojnosti komisij za delov-

na razmerja se v kriznih razmerah zožijo.

V primeru, da se delavski sveti tozdv in DSSS ne bi strinjali s politikom poslovanja, ki jo v zaostrenih pogojih gospodarjenja sprejema in izvaja delavski svet DO ali s konkretnimi operativnimi ukrepi operativnega štaba in posameznikov, lahko izdana izredna pooblastila razveljavijo.

5. Ustavi se zaposlovanje nove delovne sile - tako režijske kot proizvodne. Izpadle delavce (upokojitve, odhodi) se nadomesti z angažiranjem notranjih rezerv (tj. s prerazporejanjem delavcev, z dodatnimi delovnimi nalogami ipd.).

6. Ukrepi se sistem informiranja na vseh ravneh (Novice, časopisi, delavski sveti, DPO ipd.).

7. Zaradi večje učinkovitosti in ekspanzivnosti se poenostavi način dela v vseh organih samoupravljanja, posebej še v komisijah (disciplinska, za delovna razmerja ipd.). Do največje možne mere se zaostrijo kriteriji odgovornosti.

8. Do nadaljnjega se zaradi zmanjšanja skupne porabe ne podpisujejo samoupravni sporazumi ali aneksi k le-tem, ki bi pomenili dodatne finančne obveznosti za DO.

Akcijski program naše DO v zaostrenih pogojih gospodarjenja

Stanje na področju zunanje likvidnosti Jugoslavije in SR Slovenije v letu 1982, 1983, 1984 in 1985 je izredno zaostreno. Tudi dosedanje uresničevanje projekcije plačilno in devizno bilančnega položaja SR Slovenije ni zadovoljivo. Blagovna menjava v prvih petih mesecih tega leta je precej nižja, kot je predvideno s projekcijo. Projekcije plačilno bilančnega položaja SR Slovenije na konvertibilnem področju ne dosegamo, saj smo na konvertibilno področje izvozili le 74 odst. blaga glede na predvideni izvoz v obdobju od 1. januarja do 1. junija 1982, kar je za 182 mio dolarjev manj, kot bi morali.

Z ozirom na tako situacijo so IS skupščine SR Slovenije, Gospodarska zbornica SR Slovenije, SISEOT in banka pripravili akcijski program, v katerem so predvideni ukrepi za izboljšanje gospodarskega položaja s poudarkom na menjavo s tujino.

V tem programu je predvideno, da je eden izmed nosilcev tudi združeno delo - zaradi tega je združeno delo dobilo določene zadolžitve.

Na koordinacijskem odboru smo preanalizirali stanje izvoza, uvoza, priliv in odliv v tujino ter preskrbljenosti s surovino.

Po temeljiti razpravi smo ugotovili naslednje:

- da izvoznega plana po vsej verjetnosti v letošnjem letu ne bomo dosegli zaradi manjšega povpraševanja (v drugem polletju) po volnenih izdelkih. Po naši oceni bo letni plan uresničen s približno 93 odstotki;

- da bo uvoz manjši od načrtovanega;

- da je imela stopnja pokritosti uvoza z lastnim izvozom na konvertibilno področje indeks 126;

- da ob dosedanji stopnji razpolaganja z devizami (65 odst.) ne bi smeli imeti do konca leta večjih problemov;

- da trenutno (mislimo na mesec julij in deloma avgust) ni večjih problemov s preskrblje-

nostjo z osnovnimi surovinami (volna, poliester, kemikalije), kar gre predvsem na račun dokaj ugodnih izvoznih rezultatov v prvem polletju, deloma pa tudi na račun kreditov za nakup surovin.

Ugotovili smo tudi, da bo do resnih motenj preskrbljenosti s surovinami prišlo po mesecu avgustu, ker nam odstotek deviz, s katerim bo od 1. junija letos razpolagalo združeno delo (30 odst.), absolutno ne zadošča za nakup surovin in redno proizvodnjo. Tako nizek odstotek razpolaganja z lastnimi devizami nas je pripeljal v zelo resno situacijo, ki bo imela za posledico precejšnjo izgubo v naših dveh največjih temeljnih organizacijah (Tkanina in Predilnica Metlika, ki skupno štejeta 1300 delavcev). Ta ugotovitev velja ob predpostavki, da Novoteks ne bo dobil dodatnih deviznih sredstev za nakup surovin. Zaradi takega notranjega položaja smo prejeli naslednje sklepe, ki naj bi bili osnova akcijskemu programu:

1. Člani koordinacijskega odbora (kolegija) smo enotni in predlagamo, da je tudi v tej situaciji Novoteks celovita delovna organizacija. Vsi skupaj delimo slabo in dobro, ne oziraje se na to, da bo v prvi fazi prišlo do težav v proizvodnji tkanin.

2. Zaradi predvidenega pomanjkanja surovin je treba pripraviti predlog za delo v zaostrenih pogojih. Tako napravljen predlog je priloga akcijskemu programu.

Odgovorni: direktor prodajnega sektorja, direktor nabavnega sektorja ter direktorja TO Tkanina in To Predilnica.

Pri tem je treba upoštevati, da ima prioriteto proizvodnja za izvoz. Glede tega se dajo vsa pooblastila glavnemu direktorju, direktorju prodajnega sektorja, direktorju To Tkanina oziroma operativnemu štabu.

3. Še naprej naj se išče možnost čim manjše uporabe surovin iz uvoza (mikane tkanine, tkanine, v katerih je manjši odstotek volne itd.).

Nosilec: direktorji To, direktor prodaje, direktor razvoja ter vodja dessinature. Zato je potrebno takoj ojačati službo razvoja izdelkov in pristopiti k akcijam za razvijanje novih programov.

4. Takoj pristopiti k akciji za povečanje izvoza in to v TO Tkanina od 40 do 50 odst. celotne proizvodnje, v TO Konfekcija pa povečati izvoz za 10 odst. Nosilci: direktor prodaje in direktorji TO. Zaradi tega je potrebno, da se takoj kadrovske okrepitve službe.

5. Raziskati moramo vse

možne vire nakupa surovin na kredit in v skladu s tem pooblastiti krizni štab, da odloča, kje in za koliko se bomo zadolževali. O tem je treba tekoče obveščati delavski svet DO Novoteks.

6. Zaradi enotnosti delovne organizacije je treba dati širša pooblastila delavskemu svetu DO, operativnemu štabu in individualnim poslovnim organom. (Glej predlog koordinacijskega organa glede posebnih pooblastil).

7. Predlagamo, da se sprejmeta naslednja dva ukrepa:

— prepoved sprejemanja nove delovne sile (velja tudi za delavce v proizvodnji),

— možnost prerazporejanja delavcev (velja tudi za delavce na režijskih delovnih mestih). Predlagamo, da delavski svet delovne organizacije da generalno pooblastilo za operativno izvajanje tega sklepa individualnim poslovnim organom.

8. Kot koordinator ali kot najvišji izvršilni organ med dvema sejama delavskega sveta delovne organizacije naj bi bil po našem predlogu operativni štab, v katerega bi poleg dosedanjih članov vključili še direktorje TO, predsednika delavskega sveta delovne organizacije ter koordinatorje na nivoju DO za družbenopolitične organizacije (ZK, sindikat, mladina).

9. Zaradi zoženih pogojev dela moramo določiti način in višino izplačila OD. V ta namen se ustanovi začasna komisija, ki jo vodi direktor finančno računovodnega sektorja, člani pa so vsi direktorji TO. Rok: mesec dni.

Program dela v zaostrenih pogojih gospodarjenja

Po oceni, da po vseh možnih variantah (izračunih) ni mogoče zagotoviti dovolj repromaterialov za redno proizvodnjo, je operativni štab izdelal naslednji program dela in ukrepov:

1. Zaradi težke situacije na področju preskrbe s surovinami moramo dati prednost proizvodnji za izvoz — tako kar zadeva surovine, kakor tudi roke in kvaliteto. To pomeni, da se proizvodnja za izvoz ne zmanjša, dokler je še kaj surovin.

2. Takoj moramo pripraviti program proizvodnje iz delno nekurantne ter desortirane preje in jo predelati v primerne artikle za trg.

3. Pospešeno moramo pripraviti program proizvodnje mikanih tkanin. Vzporedno s tem moramo poiskati proste zmogljivosti v predilnicah mikane preje in začeti z nabavo potrebnih domačih surovin. Vse priprave morajo biti usmerjene tako, da bi bila v septembru in

10. Ponovno moramo preveriti vse planirane investicije v letošnjem letu. Izdelati nov predlog glede na nastalo situacijo. Odgovoren: direktor tehnično razvojnega sektorja.

11. Poenostaviti moramo način dela v vseh organih upravljanja, predvsem pa delo v komisijah kot primer: disciplinska komisija, komisija za delovna razmerja itd. Poenostavitev predlagamo zaradi ekspanzivnosti in večje učinkovitosti. Hkrati predlagamo poostreitev kriterijev disciplinske komisije.

12. Proučiti moramo možnost deviznega poslovanja preko TO Konfekcija v Trebinju in iskati rešitve za dodatno pridobivanje deviz.

Odgovoren: direktor finančno računovodskega sektorja.

13. Prav tako moramo proučiti možnost tako imenovane lohn posla za preje in tkanine, pa tudi možnost pridobivanja deviz skozi kompenzacijske posle, maloobmejni promet, sejemske kontingente, začasni uvoz zaradi izvoza itd.

14. Če bo potrebno, bomo uvedli drugo izmeno v TO Konfekcija Novo mesto. Izmeno bomo formirali z delavci, ki so nekoč že delali v konfekciji, sedaj pa so na drugih delovnih mestih v TO Tkanina in DSSS. Zadolžen: direktor TO Konfekcija Novo mesto. Ta naj skupno s splošnim sektorjem preveri spisek teh delavcev.

15. Splošni sektor se zadolži, da do srede napravi spisek delavcev v skupnih službah in režijskih delih v temeljnih organizacijah, ki nimajo ustrezne

izobrazbe in so že nekoč delali v proizvodnji.

16. Pri eventualnih strojih v proizvodnji je treba strogo paziti, da se procentualno premešča oziroma daje na izredne dopuste tudi režijske delavce. Nosilci: direktorji sektorjev in služb.

17. O pričakovani situaciji v Novoteksu je potrebno takoj obvestiti vse DPO v občinah, kjer imajo sedež temeljne organizacije Novoteksa, splošno združenje pri Gospodarski zbornici SRS ter Poslovno skupnost tekstilne industrije v Ljubljani. Prav tako je potrebno o vseh nastalih problemih v zvezi z pričakovano situacijo takoj obveščati IS skupščine občine Novo mesto.

Nosilec: glavni direktor.

18. Pojačati sistem informiranja na vseh ravneh.

Nosilec: poslovni sektor DO. 19. Zaradi zaostrenih pogojev gospodarjenja se do nadaljnjega ne podpisujejo dodatni samoupravni sporazumi SIS.

20. Od Splošnega združenja tekstilne industrije je treba zahtevati, da do jeseni razčisti pogoje gospodarjenja za leto 1983.

21. Dosledno je treba izvajati sistem planiranja, ki je sicer že uveden dalj časa v naši DO (mesečni, trimesečni in letni plan izvoza, uvoza, deviznih prilivov in odlivov ter dinarskih sredstev).

Nosilci: direktor prodaje, finančni direktor in direktor

(Nadaljevanje na 4. str.)

oktobru preja za redno proizvodnjo tkanin že pripravljena, v naslednjih mesecih pa bi se proizvodnja začela.

4. Na podlagi ocene manjka deviznih sredstev za nabavo surovin se zmogljivosti zaposlijo s storitveno proizvodnjo (lohn predenje, sukanje, tkanje idr.). Planiranje storitev opravlja operativni štab.

5. Strokovne službe morajo takoj pričeti z uvedbo novih artiklov, kjer bomo uporabili predvsem domače surovine. Program mora biti pripravljen za delno vključitev v proizvodnjo za kolekcijo pomlad — poletje 1983, za potrebe domačega trga.

6. V primeru, da ne bo možno zagotoviti dovolj surovin, niti storitev za polno obratovanje, se proizvodnja zmanjšuje plansko — od tistega dne, ko je to znano, in sicer se najprej ukine nočna izmena itd.

7. Ob zmanjševanju proizvodnje se najprej izkoristijo še

neizkoriščeni letni dopusti, nato se delovna sila prerazporedi na druga proizvodna dela (druga izmena konfekcije itd.).

8. Preostale nerazporejene delavce se razporedi na opravljanje drugih del (strojno vzdrževalna dela, vzdrževanje zgradb in ostala dela v DO), ki jih takoj predvidijo direktorji tozdov z vodji proizvodnje, IVS-a in vodji vzdrževanja.

9. V primeru, da ne bo možno zagotoviti dela v okviru DO ali tudi zunaj DO, je treba predvideti dopuste in izvedbo programa izobraževanja, ki ga mora pripraviti kadrovska služba. V primeru koriščenja prisilnih dopustov se morajo ti enakomerno razdeliti tudi na režijske delavce.

10. Za operativno izvajanje zgoraj omenjenega programa je odgovoren operativni štab, ki mora spremljati izvrševanje in sproti dopolnjevati ukrepe.

(Nadaljevanje s 3. str.)
nabave.

22. Predlagamo, da se reorganizacija podjetja, za katero je zadolžen glavni direktor, prilagodi novi situaciji in se zato podaljša rok za izvedbo do jeseni.

23. Ponovno moramo preveriti vse vrste stroškov (variabilne, fiksne) in pripraviti predloge za zmanjševanja.

Zadolženi: direktorji TO in direktorji sektorjev.

Rok: 15 dni po sprejemu polletnega obračuna.

24. Predlagamo, da se do jeseni preuči politiko štipendiranja.

Zadolžen: splošni sektor.

Z ozirom na resnost nastalega položaja predlagamo, da o teh ukrepih razpravljajo družbenopolitične organizacije, samo-

upravni organi v temeljnih organizacijah in delavski svet delovne organizacije.

Tega akcijskega programa ni treba jemati kot dokončnega, ker se bo dopolnjeval v ozirom na nastalo situacijo v preskrbi z devizami in surovinami.

IZ DELA SAMOUPRAVNIH ORGANOV – IZ DELA SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Sestanek s predstavniki izvršnega sveta občine Novo mesto

Zaostrene gospodarske razmere, ki so prisotne povsod po svetu, močno pa so prizadele tudi Jugoslavijo oz. Slovenijo, zahtevajo takojšnjo akcijo oziroma ukrepanje na vseh področjih. Tudi našo delovno organizacijo je gospodarska kriza prizadela, predvsem še po spremenjenih deviznih predpisih.

Res, da je naša delovna organizacija v letošnjem letu močno povečala izvoz, res pa jetudi, da je proizvodnja v TO Tkanina in TO Predilnica v veliki meri odvisna od surovin iz uvoza.

Po sprejetju novih deviznih predpisov, po katerih od 1. junija združeno delo razpolaga le s 30 odst. ustvarjenih deviz, sta koordinacijski organ in kolegijski poslovodni organ analizirala stanje izvoza in uvoza ter ugotovila, da bo poslovanje v naslednjem polletju za našo delovno organizacijo izredno težko. Zaradi predvidene težke situacije je bil pripravljen akcijski program, predlog politike poslovanja ter programa dela v zaostrenih pogojih gospodarjenja. Navedene dokumente so obravnavale družbenopolitične organizacije Novoteksa in jih v celoti podprle, prav tako tudi delavski sveti temeljnih organizacij, delovne skupnosti skupnih služb in delovne organizacije.

Našo delovno organizacijo je 6. julija obiskala tudi delegacija izvršnega sveta skupščine občine Novo mesto: predsednik izvršnega sveta Franci Borsan, namestnik predsednika Marjeta Potrč ter člana IS Milan Jakopin in Julij Štern.

Na skupni seji s predstavniki izvršnega sveta skupščine ter kolegijskim poslovodnim organom je bil obravnavan operativni načrt ukrepov in aktivnosti v naši delovni organizaciji zaradi zaostrene devizne situacije.

V uvodnem govoru je tov. Borsan dejal, da so predstavniki izvršnega sveta skupščine občine obiskali več delovnih organizacij v novomeški občini, ki se srečujejo s podobnimi težavami kot v Novoteksu. Ugotovljeno je, da je dolenjsko gospodarstvo močan izvoznik, prav tako pa tima tudi velike zahteve po uvozu, zato je nov devizni predpis večino delovnih organizacij močno prizadel, Novoteks pa še posebno, ker je

velik uvoznik surovin.

Dejal je, da bo srednjeročno obdobje do leta 1985 izredno težko, saj bo treba vračati posojila tujini. V zvezi z devizno problematiko in s tem v zvezi proizvodne težave (pomanjkanje surovin) je navezal več vprašanj:

– ali bomo izpolnili plan izvoza za letošnje leto,

– na kakšen način bomo pridobili manjkajoče devize,

– ali bo potreben rebalans plana proizvodnje za letošnje leto ter za obdobje do konca tega srednjeročnega obdobja,

– na kakšen način predvidemo rešiti morebitne zastoje

v proizvodnji,

– ali nameravamo zmanjšati naložbe v letošnjem letu,

– kako imamo začrtano štipendijsko politiko in politiko zaposlovanja delavcev,

– ali imamo organiziran odvoz sekundarnih surovin.

(Odgovori na zastavljena vprašanja so zajeti v akcijskem programu, programu politike poslovanja, programu dela v zaostrenih pogojih gospodarjenja ter programu naložb za letošnje leto, ki so objavljeni v današnji številki glasila pod naslovom „V izrednih razmerah – izredni ukrepi“.)

V razpravi po zastavljenih vprašanjih so bili delegati izvršnega sveta seznanjeni s sprejetim akcijskim programom in ostalimi dokumenti, v katerih je začrtana politika poslo-

vanja in obnašanja delavcev v zaostrenih pogojih poslovanja.

Osnovni moto akcijskega programa, ne glede na to, da bo v prvi vrsti prizadeta proizvodnja tkanin (TO Tkanina in TO Predilnica Metlika), je, da ostane Novoteks enoten. Tak pristop pa zahteva tudi nekoliko spremenjen način organiziranja. V tem smislu so temeljne organizacije in DSSS soglašale, da se določena pooblastila DS temeljnih organizacij in DSSS (v izjemnih okoliščinah), preneso na delavski svet delovne organizacije. Delavski sveti so tudi okrepili dosedanja operativni štab (kot izvršilni organ delavskega sveta DO) in mu dali določene pristojnosti. S tem pa ne gre za kršitev samoupravljal- skih pravic, temveč za prenos nekaterih pooblastil v izjemnih razmerah. Delavskim svetom še vedno ostane pravica, da pooblastila prej navedenim organom odvzamejo, če menijo, da niso v skladu z začrtano politiko gospodarjenja. Seveda pa zahtevajo prenešene pravice tudi več odgovornosti moralno, materialno in disciplinsko.

Delovna organizacija Novoteks je v prvih petih mesecih letos povečala izvoz za 8 odst., uvoz pa je bil za 35 odst. manjši od načrtovanega. Glede na to bi morala imeti delovna organizacija več ugodnosti pri banki (terminski nakup deviz). Za naslednje polletje je pričakovati slabšo dinamiko izvoza (predvidena je 93 odst. izpolnitev plana izvoza). Poudarjeno je še bilo, da se v izvozu dosega precej nižje cene kot na domačem trgu.

Da se bo delovna organizacija lahko orientirala in predvidela proizvodno situacijo za naslednje leto, mora vedeti, kakšni bodo pogoji gospodarjenja v letu 1983. Te mora čimprej razčistiti Splošno združenje tekstilne industrije.

Poudarjeno je bilo še, da se bodo programi dela in vsi prej navedeni dokumenti prilagajali potrebam in bodo nastali po situaciji.

Skupno sejo je zaključil

IZ DELA SAMOUPRAVNIH ORGANOV

V petek, 2. julija 1982, so se na izrednih zasedanjih sestali delavski sveti temeljne organizacije **TKANINA**, temeljne organizacije **KONFEKCIJA I** ter **DELOVNE SKUPNOSTI SKUPNIH SLUŽB**, v soboto 3. julija, delavski svet **DELOVNE ORGANIZACIJE**, v sredo 7. julija pa tudi delavski svet **TO TRGOVINA**. Na dnevnem redu vseh izrednih zasedanj je bil operativni načrt ukrepov in aktivnosti v naši delovni organizaciji zaradi zaostrene devizne situacije.

Delegati vseh delavskih svetov so z vso resnostjo razpravljali o predlogu politike poslovanja v zaostrenih pogojih, predlogu akcijskega programa ter programu dela v zaostrenih pogojih gospodarjenja, katere je predlagal kolegijski poslovodni organ ter koordinacijski organ. Navzoči so bili tudi seznanjeni s predlogom naložb v gradbene objekte in opremo v letošnjem letu. Navedene dokumente oziroma predloge so podprle tudi družbenopolitične organizacije v delovni organizaciji.

Na vseh delavskih svetih so delegati soglašali s predlaganimi ukrepi in politiko poslovanja v zaostrenih pogojih. Pripomnili pa so, da ni dovolj, da je vse to napisano na papirju. Naloge je treba tudi dosledno izvrševati, za kar pa je potrebna večja discipliniranost in osveščenost delavcev, saj jo bomo morali reševati sami. K temu bo pripomogla tudi pravilna informacija, zato bo potrebna tudi večja povezanost delegatov samoupravnih organov in sindikata z delavci v neposredni proizvodnji.

ANICA

predsednik IS skupščine tov. Borsan in poudaril, da je politika gospodarjenja naše delovne organizacije v morebitnih izjemnih razmerah dobro zastavljena. Če jo bomo dosledno izvajali, se nam zastavljeni program ne bo izjalovil. V zaključku razprave je poudaril, da

je potrebno povečati odgovornost na vseh ravneh, skrbeti, da ne bi prihajalo do dezinformacij. Krepiti moramo samoupravljanje, pri tem pa morajo svojo vlogo odigrati tudi družbenopolitične organizacije Novoteksa.

ANICA

Spomin na Tita

Ob praznovanju 4. julija Dneva borca in 22. julija praznika Vstaje slovenskega naroda

Titova vojaška strateška genialnost je presenečala sovražnike in zaveznike. Številni primeri iz narodnoosvobodilne vojne pričajo, da je kot vojskovodja v vseh elementih vojskovanja prekašal nasprotnika, ki je imel vedno tehnično in številčno premoč. Znano je, da so predstavniki zavezniških sil v vrhovnem štabu narodnoosvobodilne vojske v skorajda brezizhodnih razmerah četrti in pete sovražne ofenzive svetovali Titu, naj se vda. Tito se ni vdal, ampak je ukani nasprotnika, da je celo sam Hitler po popolnem neuspehu največje in najbolj pripravljene sovražne ofenzive na partizansko vojsko vzkliknil: „Ko bi imel v svoji vojski vsaj

nekaj takih generalov, kot je Tito!“

Že v pripravah na vojno je Tito poudarjal pomembnost povezave bodoče narodnoosvobodilne vojske z ljudstvom. V tisti čas segajo začetki praktičnega uresničevanja Marxove ideje o oboroženem ljudstvu. Ta ideja je v jugoslovanski praksi doživela najbolj dovršeno uresničevanje, saj v sodobnem svetu ni tako popolnega primera koncepcije oboroženega ljudstva. Tako koncepcijo smo uspeli do dobra razviti prav pod Titovim vodstvom.

Tito v JNA in konceptu splošnega ljudskega odpora ni videl le uspešne vojaške organizacije, ampak je vedno poudarjal nu-

nost podružabljanja obrambe, tako pomembne za ohranitev trdnosti skupnosti jugoslovanskih narodov. Kot vrhovni poveljnik naših oboroženih sil je budno spremljal njihov organizacijski, tehnični in politični razvoj. Njegova srečanja s pripadniki JLA in enotami teritorialne obrambe na vajah in ob drugih priložnostih so bila vedno velika ura patriotizma in priložnost za nadaljnjo spodbudo in krepitev obrambne sposobnosti za ohranitev miru.

Vedno imamo v mislih njegov znani rek: *DELAJMO, KAKOR DA BO STO LET MIR, TODA PRIPRAVLJAJMO SE, KAKOR DA BO ŽE JUTRI VOJNA. Samo spominimo se druge svetovne vojne, žrtve so bile ogromne, cena miru visoka. Prav zato nam je naša svoboda tako draga, nihče nam je ni poklonil, zanjo smo se borili. Prav zato nam je tudi enotnost vseh naših narodov in narodnosti sveta. Nikoli ne bomo dovolili, da jo omajajo trenutne ekonomske krize, nacionalistična in separatistična podpihovanja od zunaj ali znotraj. To smo dolžni pred grobovi tisočerihih žrtev in pred spominom na našega najboljšega sina, tovariša TITA.*

JOŽE BOŽIČ

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO
NOVOTEKS

Dopisujte v vaše in naše glasilo!

NOVOTEKS

DELEGATI POROČAJO

Občinska raziskovalna skupnost

V sredo, 30. junija, je bila druga seja občinske raziskovalne skupnosti, kateri je prisostvoval tudi delegat naše delovne organizacije.

Najprej nekoliko besed o raziskovalni skupnosti in njenih nalogah. Občinska raziskovalna skupnost je ena od najmlajših samoupravnih interesnih skupnosti; ustanovljena je bila lansko leto. Pred tem je delovala v sklopu raziskovalne skupnosti Slovenije. Naloge ORS so med drugim: prestrukturiranje gospodarstva, varstvo okolja in varstvo pri delu, raziskave na področju energetike, arheološke in etnološke raziskave itd.

Na seji smo sprejeli statut ORS, obravnavali finančni načrt za leto 1982, program dela ter drugo. Finančni načrt ORS je zelo skromen, kajti celotni prihodki za letošnje leto naj bi znašali približno 6.750.000 dinarjev. Seveda s tako pičlimi sredstvi se kaj dosti ne da narediti. Največje naloge (po 1.000.000 din) so: montažne konstrukcije v kmetijstvu (izvajalec SGP PIONIR) ter študij podvozja dostavnega vozila (izvajalec IMV).

Delegati smo imeli največ pripomb na stroške skupnih služb samoupravnih interesnih skupnosti, ki naj bi znašali za leto 1982 530.000 dinarjev, kar je približno 8 odst. celotnega prihodka ORS. Na koncu smo delegati zahtevali, naj bi najkasneje v enem tednu po seji poslali zapisnik predsednikom delegacije v delovni organizaciji, da bi le-ti lahko bolje informirali zaposlene preko samoupravnih organov ali internih časopisov.

delegat

12. kongres ZKJ – kongres zaupanja delavskega razreda

Za nami je 12. kongres Zveze komunistov Jugoslavije. Delovni ljudje so z njim dobili enotne in jasne odgovore na mnoga vprašanja glede našega jutrišnjega dne. Lahko rečemo, da je v tem pogledu upravičeno naše pričakovanje. Z vsebino kongresnih odločitev in usmeritev je jasno opredeljena temeljna smer našega delovanja. Ta smer je boj za nadaljnji gospodarski in kulturni razvoj naše skupnosti, ki pa lahko temelji le na stabilnejših gibanjih in stvarnih materialnih možnostih. Družbenoekonomska osnova tega razvoja je in ostane socialistično samoupravljanje, socialni nosilec družbenoekonomskega razvoja oziroma subjekt socialističnih samoupravnih odnosov pa delavec v združenem delu skupaj z vsemi delovnimi ljudmi mest in vasi.

Kot smo pričakovali, so na kongresu popolnoma prevladovala stališča in mnenja, da je temeljni pogoj za nadaljnji napredek socialistične Jugoslavije in za obvladovanje gospodarskega položaja v naših okoliščinah to, da samoupravljanje ponovno dobi vse tiste značilnosti in prvine, ki so omogočile, da je v tridesetih letih dalo takšne rezultate.

Toda s kongresne tribune smo slišali tudi resno opozorilo: „Položaj je težak, vendar obnašanje mnogih skupnosti, organov in organizacij kaže, da njegovo resnost še vse preveč podcenjujemo.“ Kaj to pomeni? To pomeni, da moramo temu pozivu slediti vsi in vsak v svojem okolju storiti vse, da ne

bomo le ponavljali ustavnih načel ter prepisovali določil zakona o združenem delu, ampak storili vse, da bo postalo samoupravljanje resnično prevladujoč odnos. To pa pomeni, da ga ni več mogoče zapirati v temeljne organizacije združenega dela. Prek temeljnih organizacij združenega dela mora postati sistem takšnih medsebojnih dohodkovnih in drugih povezav, ki bodo zagotavljale boljše gospodarjenje z družbenimi proizvodnimi sredstvi in njihovo večjo gospodarsko in poslovno učinkovitost, ter prek skupnega načrtovanja in dohodkovnega povezovalnega zlijanja razpoložljivega dohodka za akumulacijo na tiste točke v gospodarstvu oziroma v reprodukcijski verigi,

ki lahko bistveno vplivajo na rezultate dela, na rast dohodka kot motiva gospodarjenja v združenem delu.

12. kongres ZKJ – kongres ofenzive komunistov za politično in gospodarsko stabilizacijo

In še glede nečesa nam je kongres ponovno odprl oči. Da se ne moremo več sprenevedati, da lahko porabimo več, kakor

ustvarimo. Pravzaprav je le povedal to, kar nam je surova stvarnost že sama razkrila. Zato pa je tem pomembnejši njegov poziv, da moramo to spoznanje spremeniti v geslo „Ustvarjajmo več, da bi imeli več za naše potrebe“, in da je temelj tega lahko samo načelo delitve po delu in rezultatih dela, ki mora veljati tako za posameznika kakor tudi za ožjo in širšo skupnost, kajti v življenju ni bilo in ni ničesar podarjenega.

Združeno delo v bitki za izvoz

V komisiji za razvoj socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, za gospodarski in družbeni razvoj ter ekonomsko stabilizacijo so delegati sila kritično pa tudi z veliko mero samokritičnosti nizali probleme in naloge komunistov. Bilo je rečeno, da smo zlasti v zadnjem obdobju, ko so se družbeno razvojni problemi nakopili, sicer vrsto nalog in usmeritev že sprejeli, da pa smo jih premalo odločno in odgovorno reševali. Zato je zdaj treba narediti konec razpravljani in sprejemanju novih in novih sklepov, pač pa je treba zagotoviti, da bomo dogovore uresničevali v slehernem okolju in na vseh ravneh. Le tako se lahko nadejamo rezultatov, ki nam bodo najhitreje pomagali iz nezavidljivega položaja. Pri tem so poudarili, kako pomembno je, da se naša družba in celotno njeno gospodarstvo usmeri v izvoz in si izboljša plačilno bilančni položaj države.

Pri tem pa bi morali storiti vse, da bi bili delavci dejansko motivirani za večje delovne

rezultate, večjo produktivnost dela in akumulacijo, kar po drugi strani pomeni dograditi tudi sistem nagradjenja po rezultatih dela. Boljše gospodarjenje, samoupravno odločanje o porabi in večja odgovornost so najboljša pot, da se združeno delo postavi po robu nesamoupravnemu, administrativnemu urejanju vprašanega gospodarjenja, da bodo delavci v združenem delu resnični in odgovorni gospodarji z ustvarjenim dohodkom.

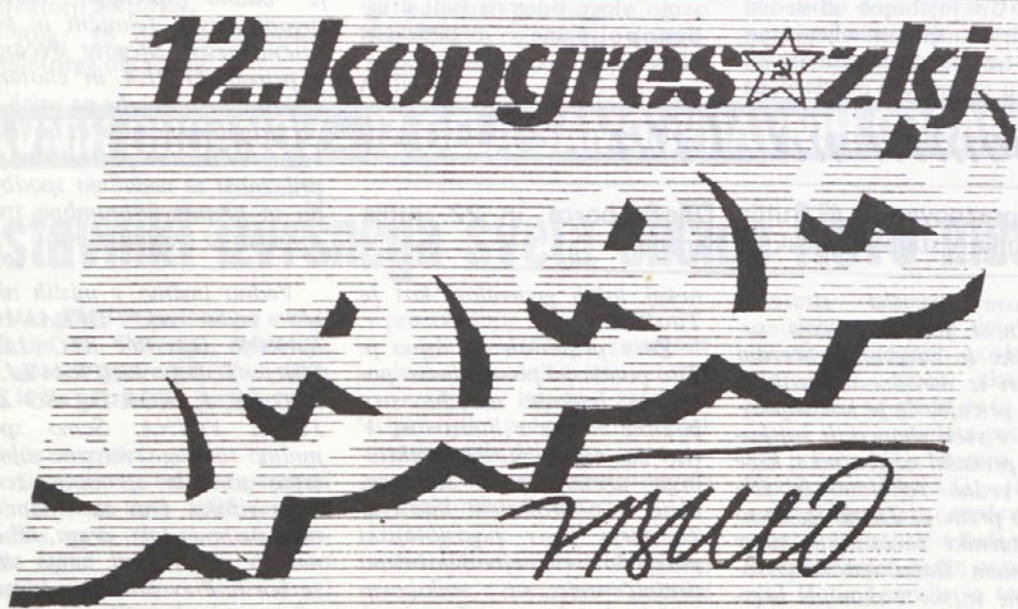
Iz družbene prakse pa je treba odstraniti etatistično in tehnokratsko odločanje in odtujevanje dohodka delavcem ter aktivirati sile za večje združevanje dela in sredstev po samoupravnih poteh.

Uresničevanje gospodarske stabilizacije je pomembnejša zdajšnja in dolgoročna naloga vseh nas, pri čemer pa ima zveza komunistov še posebej odgovorno nalogo. To pa bo mogoče uresničiti le z nadaljnjim razvojem samoupravljanja in krepitvijo družbene in ekonomske oblasti delavskega razreda.

Komunisti za zgled drugim

Ob zaključku kongresa je predsedujoči Mitja Ribičič med drugim dejal:

— Komunisti morajo v teh resnih časih velikih preizkušenj še naprej delovati v prvih bojnih vrstah in biti za zgled drugim, kajti le tako jih bodo delovni ljudje cenili in spoštovali. Če bomo ravnali tako, bomo kot partija idejnopolitično enotnejši in trdnjši, kot družba močnejši, kot ljudje bolj svobodni in srečni, s tem pa bo tudi manj možnosti za sovražno delovanje. Zanesljiveje in bolj odločno bomo stopali naprej v smeri uveljavljanja svobodno združenega dela. Te bitke zveza komunistov ne more biti sama, niti v imenu delavskega razreda, temveč jo mora biti sam delavski razred pod vodstvom zveze komunistov. Delavski razred mora biti v celoti gospodar možnosti in rezultatov svojega dela in vplivati na vse odločitve in družbene zadeve, da bi se proizvajalci še bolj povezali na enotnem trgu in v enotnih proizvodno-gospodarskih odnosih, da bi ostali vez, ki tesno povezuje našo večnarodnostno skupnost.

Naš razgovor z Jožetom Nemaničem

Med kongresi ZKS in ZKJ smo veliko pisali in brali o stališčih, ki so bila sprejeta na kongresih, nič pa nismo zapisali o naših komunistih, delavcih Novoteksa, ki so jih s svojimi razpravami vsebinsko oblikovali. Novoteks je bil na slovenskem kongresu dobro zastopan, saj sta se ga udeležila dva delegata: Ivo Ivkovič iz Novega mesta in Jože Nemarič iz Metlike, ki je bil na kongresu izvoljen celo v CK ZK Slovenije.

Danes bi vam rad predstavil tovariša Jožeta Nemaniča, delavca in komunisto iz TO Predilnica Metlika. V Novoteks je prišel leta 1975, ko je stekla Repco predilnica. Najprej je bil vzdrževalec, po uspešnem izrednem izobraževanju srednji politični šoli pa je vodja izmene. Ves čas je bil aktiven komunist. To potrjujejo njegove sedanje in dosedanje funkcije: član občinskega sveta zveze sindikatov in član njenega predsedstva, član občinske konference SZDL Metlika, delegat v družbenopolitičnem zboru občine Metlika v prejšnjem mandatnem obdobju, v krajevni skupnosti Rosalnice pa je sekretar KK SZDL.

Danes je tovariš Nemanič sekretar OO ZK v TO Predilnica Metlika in član občinske konference ZK v občini in sedaj tudi še član CK ZK Slovenije. Kot tovariškemu in vestnemu komunistu sem mu zastavil nekaj vprašanj.

Bil si izvoljen za deležnika slovenskega kongresa ZK. Kakšne so bile tvoje priprave na kongres in o čem si imel razpravo?

Presenetila me je vest, da sem izvoljen za delegata na 9. kongresu slovenskih komunistov, še posebno pa sem bil presenečen, ko sem bil obveščten, da sem predlagan v sekretariat kongresa in zadolžen za delo v komisiji za ekonomski razvoj. Ta zadolžitev in izvolitev je terjala od mene še dodatno angažiranje v pripravah na 9. kongres. Tako sem sodeloval na vseh tematskih razpravah v občini Metlika, ki jih je organizirala OK ZKS Metlika. Udeležil sem se tudi razprave, ki jo je organiziral medobčinski svet ZK v Novem mestu na temo „Akcijsko povezovanje in odgovornost članov ZK“, kar je bila tudi moja tema za razpravo na kongresu.

Kakšni so tvoji vtisi s kongresa in kakšne bodo naloge ZKS in ZKJ v letošnjem letu?

To je izredno težko opisati in povedati. Omenim naj le to, da je bil kongres izredno dobro organiziran in pripravljen ter seveda tudi izpeljan brez kakršnihkoli nevednosti. Poseben

vtis je name naredil tudi Cankarjev dom. Kar pa zadeva naloge, ZKS in ZKJ po končanih republiških kongresih in konferencah ZK avtonomnih pokrajin, kakor tudi po zveznem kongresu menim, da je ena poglavitnih nalog in obveza slehernega komunisto, da dosledno in na vseh področjih izvajamo dogovorjene in sprejete sklepe in stališča. Samo tako bodo kongresi odigrali zastavljeno vlogo.

Komunisti pod nobenim pogojem ne smemo dopustiti, da bi kdorkoli skrenil z zastavljene politike ZK in s tem zaviral ali celo rušil naš samoupravni socialistični sistem in njegov razvoj. Skrbeti moramo, da se bo v slehernem državljanu prebudila njegova samoupravljalna zavest in da bo sleherni občan in državljan videl svoje mesto in vlogo in seveda tudi dolžnost v našem socialističnem samoupravnem sistemu.

Na kongresu si bil izvoljen za člana CK ZKS. To te še posebno zadržuje, da se aktivno vključuješ v delo, ki pa je danes v zaostrenih gospodarskih pogojih še kako pomembno. Na kakšen način bomo komunisti največ prispevali k stabilizaciji našega gospodarstva?

Res je, na 9. kongresu ZKS sem bil izvoljen za člana CK ZKS, kar je prijetna dolžnost in verjetno tudi želja slehernega komunisto, po drugi strani pa zahteva od mene še večje napore in angažiranost, kajti sedaj moram opravičiti zaupanje, ki so mi ga izkazali slovenski komunisti. Menim, da je pred nami vsem, posebno pa pred nami komunisti, izredno težka in zahtevna naloga.

Moramo se zavzemati in zahtevati, da bodo vse odločitve in ukrepi, katere so sprejeli samoupravni organi ali pa poslovodni organi, tudi dosledno izpeljane, seveda če so pravilne in koristijo razreševanju problemov. Posebno budni moramo biti, da ne bi kdorkoli izkoristil dano situacijo sebi v prid. S svojim delom in vedenjem moramo biti zgled ostalim delavcem. Skupaj s sindikatom moramo skrbeti, da bodo delavci pravočasno, pravilno in dobro informirani o vsem

dobrem in slabem, tako v DO, kakor tudi navzven. Skratka, pred komunisti, pa ne samo komunisti ampak slehernim delavcem je težka naloga, ki jo bomo le enotni lahko premagali in tako speljali stabilizacijo, ki smo jo zažrtali.

JOŽE MIKLIČ

Nekaj malega o računalnikih

V kratkem bo v našo DO prispel računalnik, zato je sedaj primeren trenutek, da se vsaj v grobem seznanimo s temi „škatlami“, za katere pravijo, da bodo v nekaj letih tako pomembne kot je danes nafta.

V splošnem je vsak računalnik sestavljen iz dveh delov:

- hardwarea – električnih in mehanskih elementov, podsklopov in sklopov, ter
- softwarea – paketa programov, ki zadovoljujejo uporabnikove potrebe.

Ti komponenti povezuje operacijski sistem, ki ni nič drugega kot število programov, sposobnih avtomatizirati in upravljati delovanje računalnikovih sestavnih delov, tako softwareskih kot hardwareskih. Operacijski sistem ima nalogo, da omogoči kar se da dobre operativne sposobnosti celotnega sistema in s tem čimboljše iskoriščenost sistema.

V hardwarem smislu se vsak računalnik deli v tri dele:

- procesor,
- pomnilnik,
- vhodno-izhodne enote.

Procesor je del računalnika, v katerem se izvajajo programi. Procesorji se med seboj razlikujejo po hitrosti izvajanja inštrukcij ter številu pomnilniških (spominskih) lokacij, na katere se lahko sklicujejo. Ti dve komponenti določata končno zmogljivost posameznega procesorja.

Pomnilnik je del računalnika, ki je sestavljen iz določenega števila pomnilniških celic, od katerih vsaka lahko vsebuje neko informacijo. Na te pomnilniške celice se procesor sklicuje ob izvajanju programskih ukazov.

Vhodno-izhodne enote so v odvisnosti od same konfiguracije sistema lahko naslednje:

- teleprinterji,
- čitalci in luknjanci papirnatega traku kot nosilca informacij,
- čitalci in luknjanci kartic kot nosilca informacije,
- vrstični tiskalniki,
- risalniki,

– razne vrste terminalov.

Posebno skupino vhodno-izhodnih enot tvorijo tako imenovane hitre enote, kot so diskovne in magnetnotračne enote. Te se uporabljajo kot mediji za shranjevanje podatkov in informacij, ki jih računalnik uporablja pri izvajanju ukazov.

Glede na način, kako operacijski sistem povezuje zgoraj navedene hardwareške in softwareške elemente med seboj, delimo operacijske sisteme v štiri osnovne grupe:

- real-time operacijski sistemi,
- time-sharing operacijski sistemi,
- batch operacijski sistemi,
- multi-programing operacijski sistemi.

REAL-TIME OPERACIJSKI SISTEMI

Te najpogosteje srečujemo pri regulaciji in vodenju različnih procesov (kemijskih, tehnoloških, itd.), kjer neki dogodek znotraj procesa zahteva takojšnje ukrepanje. Tak operacijski sistem omogoča torej delo v realnem času, red velikosti tega časa je pa dokaj različen in odvisen od procesa, ki ga računalnik krmili. Pri takem operacijskem sistemu torej računalnik deluje takrat, ko sam proces od njega to zahteva.

TIME-SHEARING OPERACIJSKI SISTEMI

Ta operacijski sistem omogoča večjim uporabnikom hkratno uporabo sistema. To pomeni, da operacijski sistem vsakega uporabniku dodeli nekaj časa, v katerem lahko uporablja sistem preko terminala. Koliko časa bo sistem dodeljen nekega uporabniku, je odvisno od prej določene prioritete posameznega uporabnika ter od frekvence zahtev po uporabi sistema s strani uporabnikov.

(Nadaljevanje na 8. str.)

(Nadaljevanje s 7. str.)

Ko poteče čas, ki ga ima uporabnik na razpolago za uporabo sistema, mora čakati, da mu računalnik spet dovoli uporabo. V tem času je sistem na voljo drugemu uporabniku.

BATCH OPERACIJSKI SISTEMI

Za te je značilno, da posamezni programi potekajo zaporedno. Programi, ki čakajo na obdelavo, so naloženi v paket iz katerega se v pomnilnik prenašajo zaporedno. Proces izvajanja poteka tako, da se vedno do konca obdelava program, ki je že v pomnilniku, in šele tisti trenutek, ko je ta popolnoma obdelan, pride do vnosa naslednjega programa iz paketa v pomnilnik.

MULTI-PROGRAMING OPERACIJSKI SISTEMI

Ta je zasnovan tako, da v določenem trenutku lahko izvede le eno programsko instrukcijo (ne glede za katerega uporabnika), tako da se v enem trenutku obdeluje le eden uporabniški program. Toda v primeru, da ta program čaka na vhodno-izhodno operacijo sistema, sistem nadaljuje izvajanje nekega drugega programa. Taka izvedba operacijskega sistema je primerna zaradi tega, ker optimalno izkoristi kapacitete celotnega sistema. Omogočajo jo visoko zmogljivi procesorji, saj so časi obdelave elementarnega ukaza v velikosti nano sekunde. Število programov, ki se na tak vzporeden način lahko obdelujejo, je odvisno predvsem od velikosti pomnilnika ter razpoložljivih perifernih enot, ki jih programi pri izvajanju potrebujejo. Programi, ki se obdelujejo na ta način, so stalno prisotni v spominu.

Naš računalnik ima multi programing operacijski sistem, ki se imenuje DELTA/M. To je izvedenka DEC-ovega (Digital Equipment Corporation) operacijskega sistema RSX-11/M. Celoten sistem tvorijo naslednji elementi:

- glavni pomnilnik,
- hitri vmesni pomnilnik, ki je povezava med glavnim pomnilnikom in procesorjem,
- procesor,
- dve diskovni enoti,
- dve tračni enoti,
- pisalnik in
- terminali (ekranski, konzolni ter tisti z izpisom na papir).

Sistem omogoča priključitev do 32 terminalov. Vse enote so

medsebojno povezane s pomočjo povezovalnega kanala, ki se imenuje UNIBUS. Z vidika današnje stopnje razvoja računalniške tehnologije ta kanal nudi možnost za optimalno, če že ne maksimalno izkoriščenost celotnega sistema. Na ta kanal so fizično priključene vse enote ter je tako mogoč prenos informacij – ukazov med dvema ali več enotami, brez da bi si v istem trenutku onemogočili dostop do drugih še ne zasedenih enot.

Uradni naziv našega sistema je DELTA 644/160. V njem so združene komponente več izde-

lovalcev računalniške opreme. Vitalni deli računalnika, procesor ter diskovne enote, so v praksi že preizkušeni. Procesor je 16-delni, razvit v Digitalu (SAD) ter se je kot izredno zanesljiv in kvaliteten pokazal v Digitalovi seriji PDP-44. Diskovne enote so izdelane po najsodobnejši tehnologiji za izdelavo diskov (WINCHESTER) in so Japonske izdelave (FUJITSU).

Izvedba zagotavlja zelo zanesljivo delovanje z minimalnim številom okvar. Koncept sistema je tak, da v primeru kakšne

koli potrebe po razširitvi kapacitet omogoča enostavno in hitro dograditev. Zaradi tega ne obstaja bojazen, da bi se v doglednem času pojavila potreba po zamenjavi le tega.

Preostane le, da oprema, ki je z naše strani že prevzeta in se trenutno nahaja na testiranju v proizvodnji DO Iskra-Delta, prispe v našo tovarno ter da jo začnemo uporabljati.

Upam, da mi bo v bodoče čas dovoljeval, da kaj več napišem o delovanju sistema Delta 644/160.

ZLATKO BAHOVEC

Delegacija iz Sovjetske zveze v Novoteksu

Na proslavo 40-letnice pionirske organizacije, ki je bila v Črnomlju, je prispela tudi triletska delegacija iz Gruzije. V

programu je bilo predvideno, da si ogleda lepote in zgodovinske znamenitosti Slovenije ter obiše nekaj delovnih organiza-

cij. Tako je delegacija iz Gruzije obiskala tudi našo delovno organizacijo. V delegaciji so bili: TARIJEL SAVERDAŠVILI, sekretar mladinske organizacije Gruzije, DJUKIJA GADERDEZI, sodelavec v komsomolski organizaciji Gruzije, in MANONI HAČIDZE, predsednica sveta Zveze pionirjev Gruzije, po funkciji pa sekretarka komsomola Gruzije, ki je bila vodja Sovjetske delegacije na proslavi 40-letnice pionirske organizacije Jugoslavije v Črnomlju.

Sovjetsko delegacijo so spremljali: Franci Kržan, predsednik sveta Zveze pionirjev Slovenije, Liana Kalčina – Srhoj, sekretarka sveta Zveze pionirjev Slovenije, Angelca Žiberna, sekretarka Zveze prijateljev mladine Slovenije, Ivanka Milovanović, predsednica sveta zveze pionirjev v Ljubljani, in tajnik Zveze prijateljev mladine Novega mesta tovariš Viljem Petelin.

Po predstavitvi naše delovne organizacije, samoupravne ureditve, delovanja družbenopolitičnih organizacij, standarda delavcev in društev je stekel sproščen razgovor. Gostje so se zelo zanimali za delovanje samoupravljanja, ko so tozdi oddaljeni od matične delovne organizacije v Novem mestu, za možnosti vplivanja delavcev na odločitve ter samostojnost odločanja v delegatskem sistemu, odnos števila zaposlenih žena in mladine v organih upravljanja in v vodstvu delovne organizacije in tozgov. Zanimali so se za dohodkovne odnose, osebni dohodek, standard delavcev, razvoju pridobivanje strokovnih kadrov in podobno.

Zanimali so se tudi za način sprejemanja mladih v mladinsko organizacijo in Zvezo komunistov, idejnopolitično izobraževanje in drugo. Po končanih razgovorih, v katerih so sodelovali Miro Jović kot predstavnik ZK, Zdenka Židanik, ki je za-

GRUZIJA

Sovjetska socialistična republika Gruzija leži južno od Kavkaza. Meri 69.700 kvadratnih kilometrov, šteje blizu 5 milijonov prebivalcev. Glavno mesto je Tbilisi. Več kot polovico prebivalcev se ukvarja s pridelovanjem hrane. Podobneje je v primorskem delu in po ravninah subtropsko.

Gruzija je industrijsko-kmetijska, močno so razvite zlasti železno-metalurška, avtomobilska, svilarška, živilska, kemična, steklarska, lesna in papirna industrija. Načrpajo veliko nafte, delajo cement, prav tako je dežela izredno bogata z rudninami kot so mangan, premog, železo, molibden, volfram, barit, živo srebro, zlato, srebro, svinec, imajo veliko alabastra, ahata idr. Izredno vodno bogastvo kavkaških rek vedno bolj izkoriščajo za pridobivanje električne energije.

Poljedelstvo je razvito na treh glavnih področjih: na vlažnem subtropskem področju ob obali Črnega morja uspeva čaj (tudi pri nas dobro znan gruzijski čaj), citrusi, tungovec za pridobivanje olja, bambusov trs, tobak, evkaliptus idr. Na kutaiskem področju gojijo sadje, vinsko trto, sviloprejkje. Na vzhodnem področju v porečju reke Kure in njenega pritoka Alazani gojijo kvalitetno sadje, znani pa so tudi plantažno urejeni vinogradi kvalitetnega namiznega grozdja.

Pridelovalci so organizirani v 1300 kolhozih in 200 sovhozih, kjer imajo več kot 30.000 traktorjev in 2000 kombajnov. Namakajo nad 300.000 hektarjev zemlje.

Poleg poljedelstva se ljudje ukvarjajo tudi z živinorejo. Največ gojijo ovce in koz (okoli 2.000.000 glav), goveda (1,5 milijona glav), ter okoli 550.000 prašičev.

Gozdovi pokrivajo nad 2,4 milijona hektarjev površine.

Gruzija je postala samostojna SSR 5. decembra 1936. leta.

Gruzinci so izredno delavni, cenijo svoj kulturni razvoj. Znani so po umetniški, folklorni, športni in drugi aktivnosti, pa tudi po znanstvenih dosežkih.

Glavno mesto TBILISI je pobrateno z našo LJUBLJANO, zato so obiski raznih strokovnih, umetniških, športnih in drugih skupin med Tbilisijem in Ljubljano kaj pogosti.

stopala mladino, in Danilo Kovačič kot predstavnik delovne organizacije, so si gostje in spremstvo ogledali tehnološki proces proizvodnje metraže in konfekcije.

Pred odhodom so se gostje zahvalili za tovariški sprejem, odprtost pri razgovoru in za ogled tehnološkega procesa. Predsednica sveta Zveze pionirjev Gruzije nas je zaprosila,

da v imenu gruzijske delegacije prenesemo tovariške pozdrave vsem zaposlenim delavcem Novoteksa ter zahvalo za tovariški sprejem. Delovni organizaciji pa so gostje zaželeli uspeš-

no premagovanje trenutnih gospodarskih težav in uspehe v proizvodnji in prodaji izdelkov na domačem in tujem trgu.

DeKa

IZ TOZD TKANINA - IZ TOZD TKANINA - IZ TOZD TKANINA -

Vzdrževanje strojev

Vzdrževalci strojev imamo zelo velik delokrog dela in precejšnjo odgovornost. Vzdržujemo bolj ali manj zapletene stroje in strojne naprave in trudimo se, da bi ti stroji delovali s čim manj zastoji ter da bi bili izdelki teh strojev kvalitetni. Dokler so stroji novi in če je vzdrževalec, ki mu je tak stroj zaupan, usposobljen ter pozorno spremlja delovanje stroja, ni ne okvar in ne stroškov za vzdrževanje. Kadar pa je stroj nekaj let v stalnem obratovanju (3 in 4 izmene), se posamezni deli (ležaji, pogonski elementi, rezervni deli pa tudi nekatera specialna maziva) iztrošijo in potrebno jih je zamenjati. Tu pa se začno kopičiti problemi in stroški.

Vsi ali velika večina strojev je uvoženih. Za njihovo redno vzdrževanje potrebujemo precej nadomestnih delov, ki jih moramo v glavnem kupiti v tujini: ti stroji so tehnično izredno izpopolnjeni in delček, ki ga je treba zamenjati, moraš kupiti prav pri proizvajalcu tega stroja, saj ga nihče drug ne izdeluje. Problem je tudi usposobljenost vzdrževalca. Zavedamo se, da so ti stroji, ki jih kupujemo, tehnično izpopolnjeni in temu primerno dragi. Za brezhibno delovanje stroja je nadvse pomembno njihovo vzdrževanje, točno spoštovanje časovnega razporeda mazanja, vrsta maziv ter olj, precizna nastavitve posameznih elementov itd. Stroje je treba stalno nadzorovati in že po sluhu

mora dober vzdrževalec ugotoviti, da nekaj ni tako, kot bi moralo biti. Prav zato morajo biti vzdrževalci dobro poučeni. Včasih smo delavce pošiljali na specializacijo k izdelovalcu strojev, danes ne več. Specializirajo se in nabirajo izkušnje med samim delom, pri tem pa včasih nastajajo tudi velike napake na izdelku ter okvare na stroju.

Z leti se določeni deli stroja izrabijo, s tem pa se začne včasih mukotrpno iskanje rešitev. Rezervnih delov sčasoma zmanjka, prične se iskanje raznih soglasij za uvoz, poleg tega so potrebne tudi devize. Težko se je tudi odločiti, kaj bi najprej kupili, kaj je najnujnejše, da ne bi prišlo do zastojev v proizvodnji.

Včasih bi se dalo nekatere dele zamenjati z domačimi, s pomočjo IVS. Res smo že marsikaj izdelali v naši strojni delavnici in marsikaj še bomo, prav vsega pa se ne da narediti, zato predlagam boljšo povezanost s sorodnimi delovnimi organizacijami. Ena organizacija bi naredila nekaj, druga nekaj pa bi imeli doma precej potrebnih delov in manj bi bili odvisni od uvoza. Pri tem ne smemo pozabiti na drobno gospodarstvo, ki danes na specializiranih sejnih nudi vse mogoče, tudi funkcionalno in tehnološko dobro preštudirane naprave.

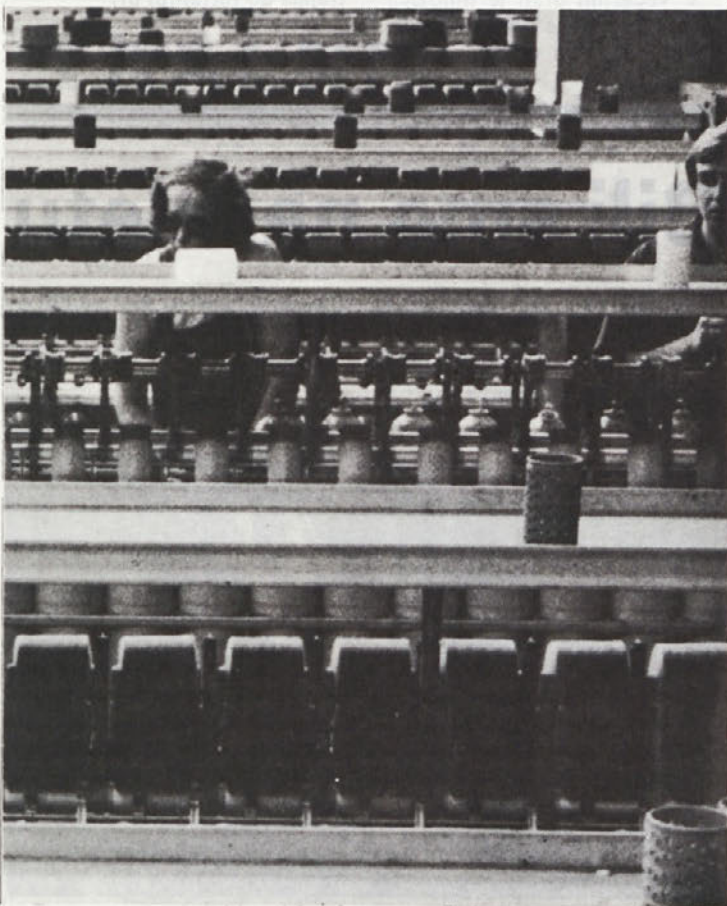
Verjetno je potrebno tudi zainteresirati naše delavce za strojne, tehnološke in druge izboljšave, saj o inovatorstvu pri nas zelo malo ali skoro nič ne

govorimo, še manj pa naredimo. Marsikateri naš delavec, ki se vsak dan srečuje z določenim problemom, ima dobro zamisel za rešitev. Take predloge bi bilo potrebno zbirati, delavce primerno motivirati in potem formirati skupino strokovnjakov, ki bi vso stvar uvedla v proizvodnjo. Denarne nagrade ne bi smele biti vprašljive. Naj omenim, da so v „pripravi“ privarčevali v zadnjih dveh letih precej deviz s tem, da so sami

naredili razne rezervne dele, ki niso bili slabši od uvoženih, morda celo boljši.

Naj ob zaključku ponovim: več skrbi za strokovno usposobljenost vzdrževalcev strojev (seminarji, tečaji, specializacija); večja povezanost strokovnih delovnih organizacij, ki naj bi izdelovale posamezne rezervne dele; večja skrb za inovacijsko dejavnost med delavci.

PETER BUKOVEC

9. srečanje folklornih skupin „Bratstvo in enotnost“

Bela krajina je bila v soboto, 26. junija, gostiteljica ene največjih folklornih prireditev, kajti na našem koščku domovine je bilo 9. srečanje folklornih skupin „bratstvo in enotnost“ iz Slovenije, Hrvaške ter Bosne in Hercegovine. Prireditvev poteka vsako leto v drugi jugoslovanski pokrajini in je bila letos prvič na belokranjskih tleh.

Vinica je bila zborna mesto, kamor so prihajali udeleženci iz Like, Korduna, Banije, Pokuplja, Bosanske Krajine, Posavine in Bele krajine. Vročina in naporna vožnja niso zmagale gostov in po našem majhnem kraju je zadonela narodna pesem. Ob sprejemu jih je nagovorila predsednica občinske konference SZDL Ivanka Molk.

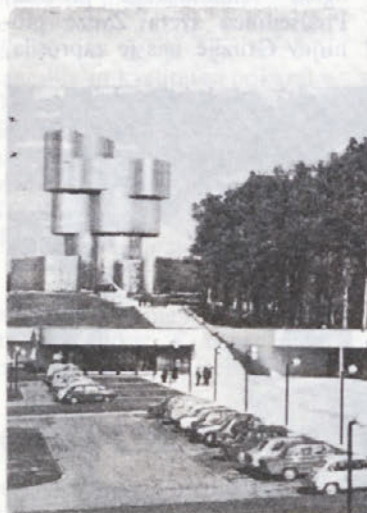
Nato se je 29 folklornih skupin z okoli 900 člani odpeljalo v Črnomelj, kjer je bil v popoldanskih urah spreved po ulicah. Ljudje so si lahko ogledali bogate noše naših narodov in narodnosti. Zvečer so skupine nastopile s pesmimi in plesi pred občinstvom v več belokranjskih krajih: Adlešičih, Črnomlju, Semiču in Vinici.

V večernih urah je množica krajanov Vinice hitela proti kampu, da bi si ogledala prire-

ditve. V imenu naše krajevine skupnosti je nastopajoče pozdravil Vlado Grdun, našo še Vlado Vardjan, predsednik občinske kulturne skupnosti Črnomelj. Nato smo prisluhnili junaskim pesmim Korduna, kajti nastopajoči so prihajali iz občine Slunj, zatem so se vrstile skupine KUD Rečica (občina Karlovac), G. Viduševca (občina Glina), Cazin, Sisak in Vrgin most. V dvehurnem programu plesov in pesmi naših narodov in narodnosti smo videli neprecenljivo kulturno bogastvo, se ponovno prepričali, kako so naši narodi duhovno bogati, kako spoštujemo in negujemo naše kulturno izročilo. Le malo narodov na svetu se lahko pohvali s tako bogato, pestro in revolucionarno zgodovino. S to prireditvijo sta se bratstvo in enotnost ponovno potrdila v obljubi nadaljevat Titovo pot in s takimi neposrednimi stiki negovati in bogatiti bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti.

Po končanem programu so podelili priznanja in spominska darila nastopajočim skupinam. S tem pa še ni bilo prireditve konec, kajti veselje in ples sta trajala do jutranjih ur.

ANA RADOVIČ

ogledati vseh lepot Plitvičkih jezer, nas je spremljala od Vinice, saj je nepretrgoma deževalo. Toda imeli smo srečo, dež je ponehal, ko smo se ustavili na Plitvicah. S posebnim vozilom smo se odpeljali na začetek Gornjih jezer. Po številnih mostičkih smo hodili mimo slapov od jezera do jezera in uživali v naravni igri vode, ko se v mnogih slapovih preliva iz enega jezera v drugega, pronica med skalovje in spet pride na dan v razkošnem slapu.

Cas nas jypreganjaj, zato si Spodnjih jezer nismo ogledali. S čolnom smo se prepeljali preko jezera Kozjak in kosili v restavraciji.

Nato smo se odpeljali proti Petrovi gori na jugovzhodnem delu Korduna, 30 km od Karlovca. Gora je bogata z bistrimi potoki, pašniki, izviri vode, mnogo je gozdnega cvetja, gob, kostanja, gozdnih živali. Največjo vrednost pa ji daje nepregleden gozd. Na tej gori je umrl poslednji kralj zgodnje fevdalne hrvaške države Petar Svačić, po njem se tudi imenuje Petrova gora.

V narodnoosvobodilni vojni in revoluciji, v zgodovini Korduna in cele Hrvaške od leta 1941 do 1945 ima Petrova gora častno in posebno mesto. V njeni okolici je med narodnoosvobodilnim bojem padel vsak tretji prebivalec. Petrova gora v sebi skriva 1700 partizanskih grobov in 2500 grobov žrtev fašističnega in ustaškega terorja, priča je bila številnih dogodkov in človeških usod, hrabrosti in nečloveškega trpljenja, divjanja ljudi, ki niso bili več ljudje.

V prostranstvu gozdov je gora skrivala narod in borce,

partijske komiteje in vojaške štabe, 15 partizanskih odredov, osem partizanskih bolnic, partizanske delavnice, kovačnice, usnjarne, apoteke in tiskarne.

Z avtobusom smo se pripeljali do planinskega doma „8. udarne kordunaške divizije“. Nato smo nadaljevali peš navkreber po asfaltirani poti v tišini stoletnega gozda do partizanske bolnice, kjer smo se seznanili z razvojem NOB in partizanske sanitetne službe.

Tu so fotografije prvega partizanskega vodstva za Petrovo goro, partizanskih odredov, vasi Učkoviči, kjer je bil ustanovljen glavni štab Hrvaške.

Obiskovalcu je na voljo opis partizanskih akcij 1941. leta, podatki o partizanski literaturi, vojne skice, prikaz preboja obroča, deli dnevnika partizanskega zdravnika dr. Save Zlatića, shematski prikaz objektov prve partizanske bolnice, vojne fotografije o prenosu ranjencev, shematski prikaz razporeditve objektov centralne partizanske bolnice, podatki o prehrani ranjencev, primerki vojne dokumentacije in letaki, natisnjeni na Petrovi gori. Tu so spomini dr. Borke Oreščanin, vojni zapisi o partizanski sanitetni službi Milice Roknić, pismo ranjenega pionirja, podatki o zemljankah, zamaskiranih prostorih pod zemljo za skrivanje ranjencev, fotografije partizanske straže in zdravstvenega osebja v bolnicah Petrove gore. Ogledali smo si tudi zemljanko dr. Marije Šlezinger, ki je umrla januarja 1943 in pred smrtjo izrazila željo, naj jo pokopajo pred vhodom v zemljanko, tako da bo s svojim mrtvim telesom krila žive tovariše. Posmrtni ostanki te požrtvovalne partizanske zdravnice so

(Nadaljevanje na 15. str.)

Bili smo na izletu

Sindikalna in mladinska organizacija sta v sodelovanju z Integralom iz Črnomlja pri-

pravila enodnevni izlet na Plitvička jezera in Petrovo goro.

Bojazen, da si ne bomo mogli

RAZVOJ IZDELKOV

TKANJE

Vsaka faza v proizvodnji je pomembna, kajti če izpade ali če ni vsaka faza opravljena dovolj kvalitetno, potem je izdelek manj kvaliteten in manj vreden ter zanj tudi manj iztržimo na trgu, ki je v današnjem času še posebej zahteven.

V celotni proizvodni verigi od surovin do oplemenitene tkanine, je tudi tkanje. To je faza v proizvodnji, kjer iz preje nastaja tkanina in kjer se združijo vse dobre in žal, tudi vse slabe lastnosti predhodnih faz. Prav pri tkanju se pojavlja največ različnih napak, zato je zelo pomembno, da je tkalec dobro strokovno izpopolnjen, kar pa nam v zadnjem času ne uspeva tako kot želimo, predvsem zaradi pogostega menjavanja delavcev.

Na vseh področjih tekstilne tehnologije je bil v zadnjem desetletju dosežen velik napredek. Tako tudi pri tkanju. Tehnologija tkanja je napredovala in dobili smo hitrotekoče statve, na katerih je proizvodnja kvalitetnejša in večja. En tkalec streže večjemu številu statv, kar je odvisno tudi od vrste proizvodnje. Prav s hitrostjo tkanja se je za tkalca marsikaj spremenilo. Biti mora sposobnejši, da bo hitreje odkril in odpravil napako. Zaradi hitrosti tkanja se dogaja, da so nekatere napake tudi daljše. Z uvedbo sodobnejših statv pa je tudi olajšano delo tkalca, saj je manj zaseden, ker odpade menjava čolničkov. Prav to omogoča nadzor večjega števila statv. Pri vseh novejših statvah je odpadla tudi ena faza proizvodnje, in sicer previjanje votka iz križnih navitkov na čolničkove cevke. Seveda pa naj bi bila tudi preja za brezčolnične statve kvalitetna ker je zaradi velike obratovalne hitrosti tudi bolj obremenjena.

Votkovi navitki naj bi bili čim večji. S tem je tudi manj ustavitve. Vsak navitek bi moral imeti tudi rezervno nit, kar omogoča, da se statve pri menjavi navitka ne ustavljajo. Naj poudarim, da je to v naši proizvodnji precejšnja pomanjkljivost. Votkovi navitki naj bi bili pravilni po obliki, da se ne posipavajo, kajti slabi navitki povzročajo veliko pretrgov in napak v tkanini. To pa onemogoča oziroma otežuje nadzor večjega števila statv. Tkalec ima več dela s strežbo in mu ostane manj časa za kontrolo, kar je v nasprotju z uvedbo hitrotekočih statv.

Pregovor „Dobro nasnovano – polovico odkano“ nam pove, kako pomembno je prav snovanje. Kajti slabo nasnovana osnovna povzročča na tkanju toliko težav kot slabi votkovi navitki.

Delo v tkalnici se začne prav pri osnovi. Najprej je treba pripraviti tkalske liste, ki morajo biti dobro očiščeni in nepoškodovani. Na vsak posamezen list je treba pripraviti primerno število lučalnic, odvisno od števila niti v osnovi in vrste vdeva. V naši tkalnici je vdevanje ročno. Preprostejše artikle vdeva ena vdevalka, zahtevnejše pa dve. Zaradi pestre proizvodnje, pogoste menjave artiklov in kratkih osnov, moramo približno dve tretjini osnov vdeti. Povprečno vdenemo 200 osnov na mesec, (tu so všteti tudi vzorci) ali če se izrazim drugače, 800.000 do 900.000 niti. Ko je osnova vmeta v liste, je treba vdeti še v greben, kar tudi opravljajo dve vdevalki. Praviloma je tako, da kdor želi delati na vdevanju, mora biti najprej tkalec, kajti šele potem bo razumel, kako pomembno je vdevanje. Delavec na vdevanju ne samo, da mora poznati različne vdeva, temveč mora znati razbrati narisano vzornico – patrono.

Pri nas poznamo samo ročni način vdevanja, kar je v sedanjem času in zaradi zahtev v proizvodnji precej zamudno in zaposluje tudi večje število delavcev. Obstaja pa tudi strojni način, ki je neprimerno hitrejši, saj vdene stroj v liste, greben in lučalnice vse v eni fazi, to je do 6000 niti na uro. Ročno vdevanje 6000 niti pa traja do 10 ur in zaposluje dva delavca. Preostane pa še ročno natikanje lamel, ki tudi zaposluje tri delavce na uro.

Naslednja faza je vlaganje osnove v stroj. Seveda mora biti stroj temeljito občiščen. Pregledani morajo biti vsi mehanizmi, ki so podvrženi večji obrabi in ki med obratovanjem lahko povzročajo napake. Pri hitro tekočih statvah je zahtevnost vzdrževanja in natančnost zelo velika, saj je prav od te natančnosti odvisno ali bo procent slabe kvalitete tkanin večji ali manjši. Vedeti moramo, da je strojna oprema izredno draga, prav tako tudi rezervni deli.

Vlaganje osnove in vse spremljajoče nastavitve trajajo dve do tri ure, kar je odvisno tudi od zahtevnosti artikla. Ko je osnova vložena, je potrebno opraviti celo vrsto kontrol in nastavitve, nato pa še z dviganjem vsakega lista posebej pregledati vdev v liste in greben ter pravilen razpored barv v vdevu. Po pregledu vdeva je potrebno še primerjati tkanino na stroju z vzorcem v dessenski knjigi. Šele tako pregledan stroj se lahko preda tkalcu.

Osnove, ki se ne nadevajo (to je ena tretjina osnov v naši proizvodnji), se privezujejo. To pomeni: če imamo v stroju že osnovo, ki pa je že odkana, potem na to osnovo lahko privežemo

enako osnovo z enakim številom niti, enakim vdevom in vzorcem snovanja. To privezovanje nove osnove je strojno in traja povprečno dve uri, dela pa ena delavka. Pri privezovanju je treba najprej pripraviti novo osnovo. Vse osnovne niti morajo biti poravnane in v križu ter počesane pravokotno na snovnik. Nato je treba staro osnovo prav tako pripraviti kot novo, popraviti pa je treba vse napake in prekrižane niti v stari osnovi. Pri privezovanju osnove je pomembnejša priprava osnove, kajti če je dobro pripravljena osnova, je privezovanje preprosto. V nasprotnem primeru pa je otežkočeno delo tudi tkalcu. Celoten postopek pregledovanja stroja in tkanine je enak, če se osnova privezuje ali zalaga.

V naši tkalnici tkemo na brezčolničnih statvah SULZER. To so visoko produktivne statve s hitrostjo do 265 vnešenih vtokov v minuti. Tkemo lahko širine od 141 – 216 cm s štirimi barvami v votku ter vse vezave do 18 listov. Posamezni tkalec streže od 6 – 12 strojem, kar je odvisno od vrste artiklov in kvalitete preje.

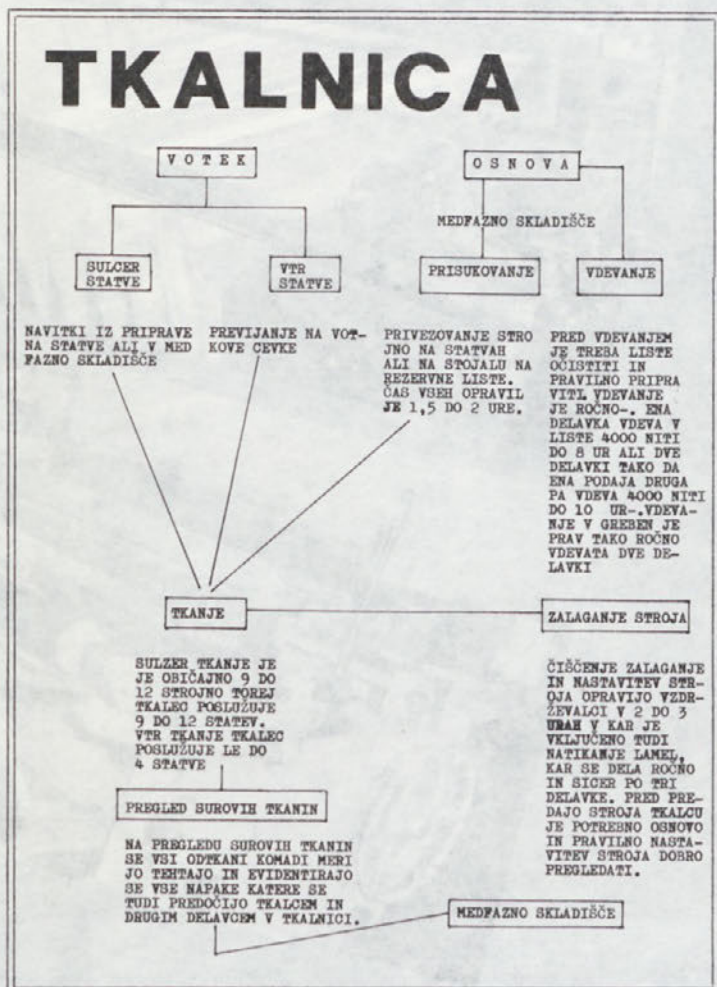
Na tkanju se pojavlja več vrst napak, katere pa lahko razdelimo nekako na tri skupine:

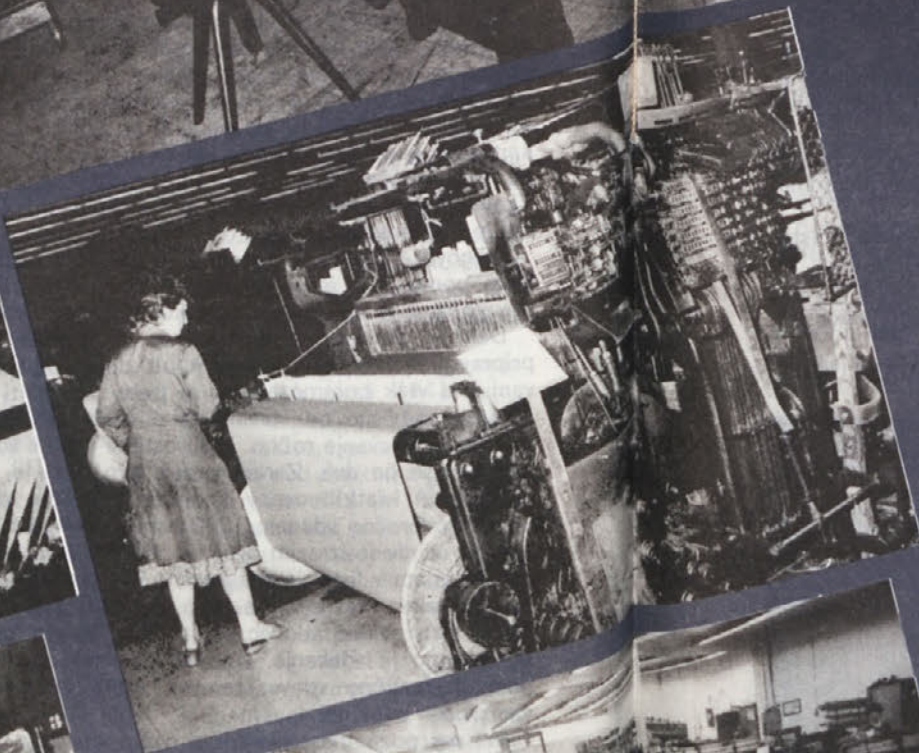
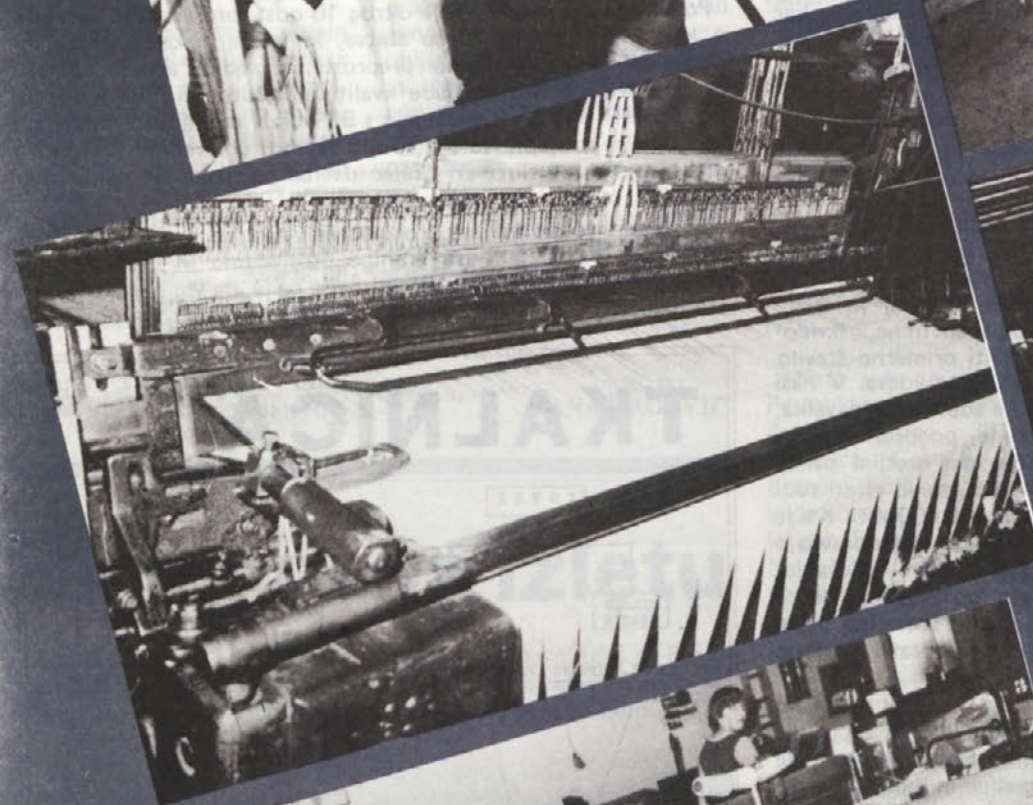
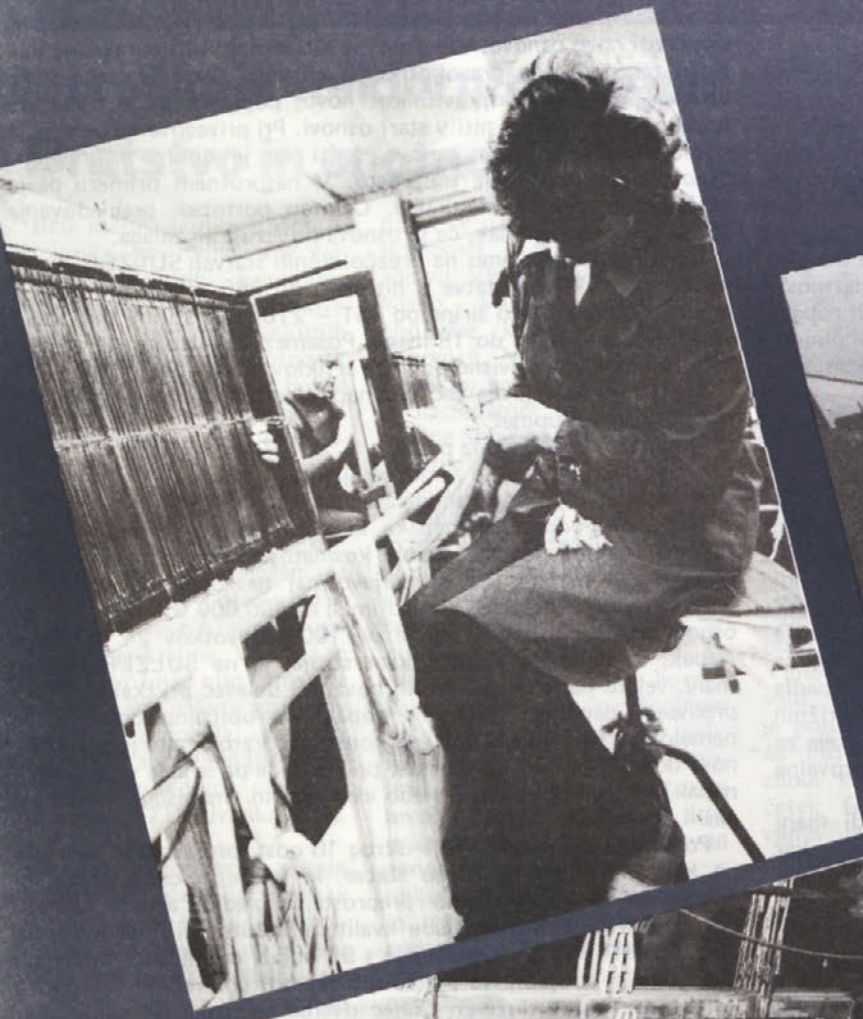
- napake, ki izvirajo iz preje,
- napake, ki nastajajo zaradi stroja in
- napake, ki jih povzročijo delavec na tkanju.

Najtežje je odpravljati napake, ki izvirajo iz preje in te so v naših tkalinah najbolj pogoste. Zaradi kosmatosti preje nastajajo mreže, preskoki in pretrgi. Za primerjavo naj navedem, da sem imel možnost videti tkalnico, kjer so imeli na 100.000 vtokov 2 pretrga osnove. V naši tkalnici pa je na 100.000 vtokov 24 pretrgov. Napak, ki nastajajo zaradi okvar stroja, je na SULZER statvah manj, veliko pa je napak, ki jih povzročijo delavec pri tkanju. To so predvsem napačni vdevi. Te napake so običajno dolge in se nemalokrat nadaljujejo čez več komadov. Vzrok za to je neizkušnost tkalcev, pa tudi nevestnost pri delu. Je pa še cela vrsta drugih napak, ki tudi povzročajo slabo kvaliteto in zmanjšujejo vrednost naših izdelkov.

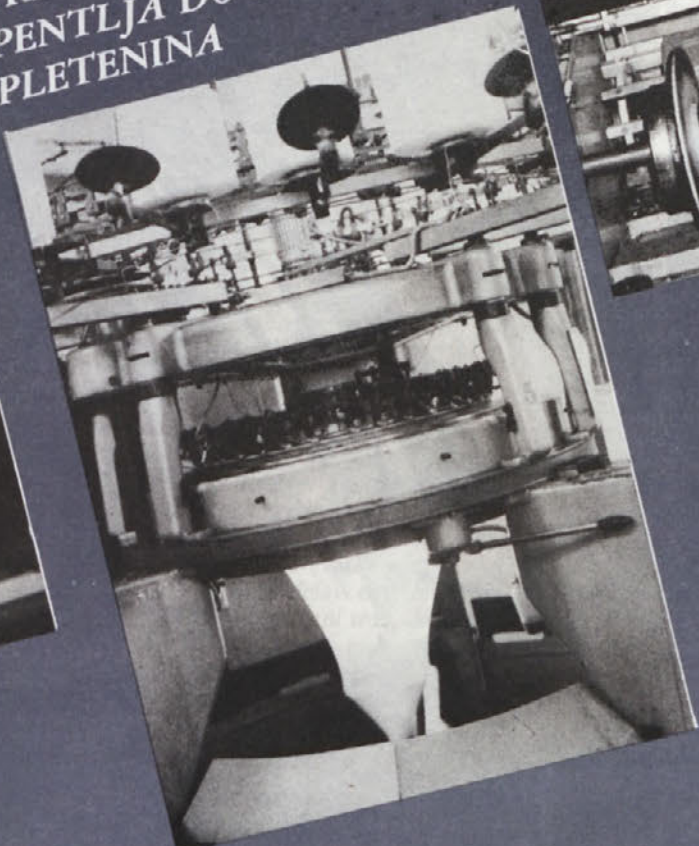
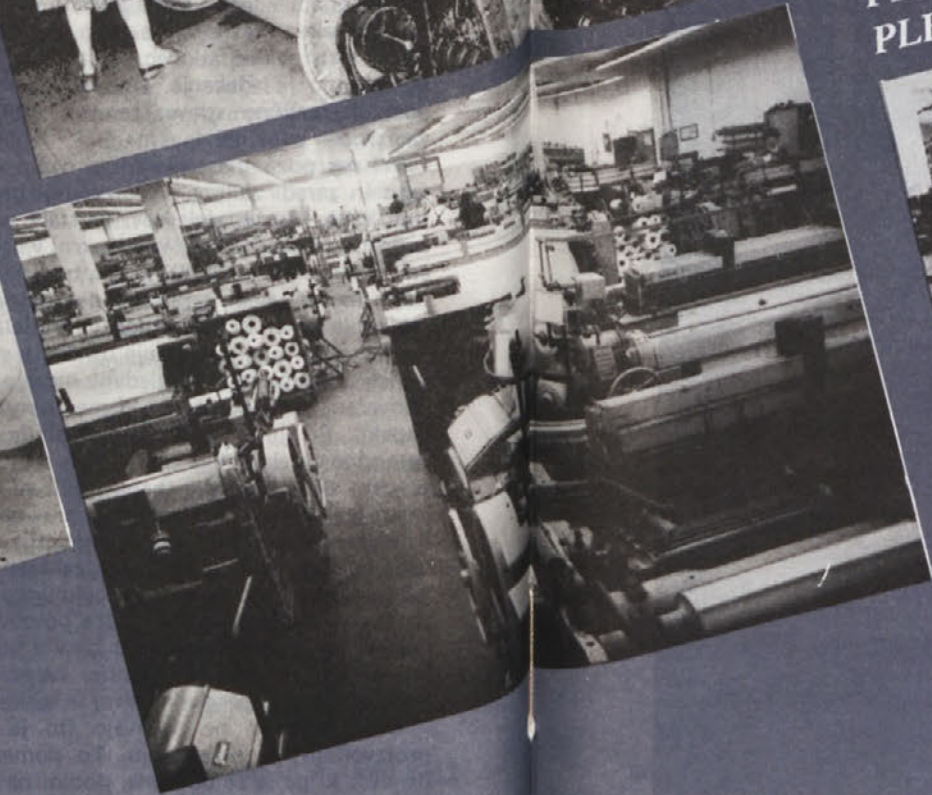
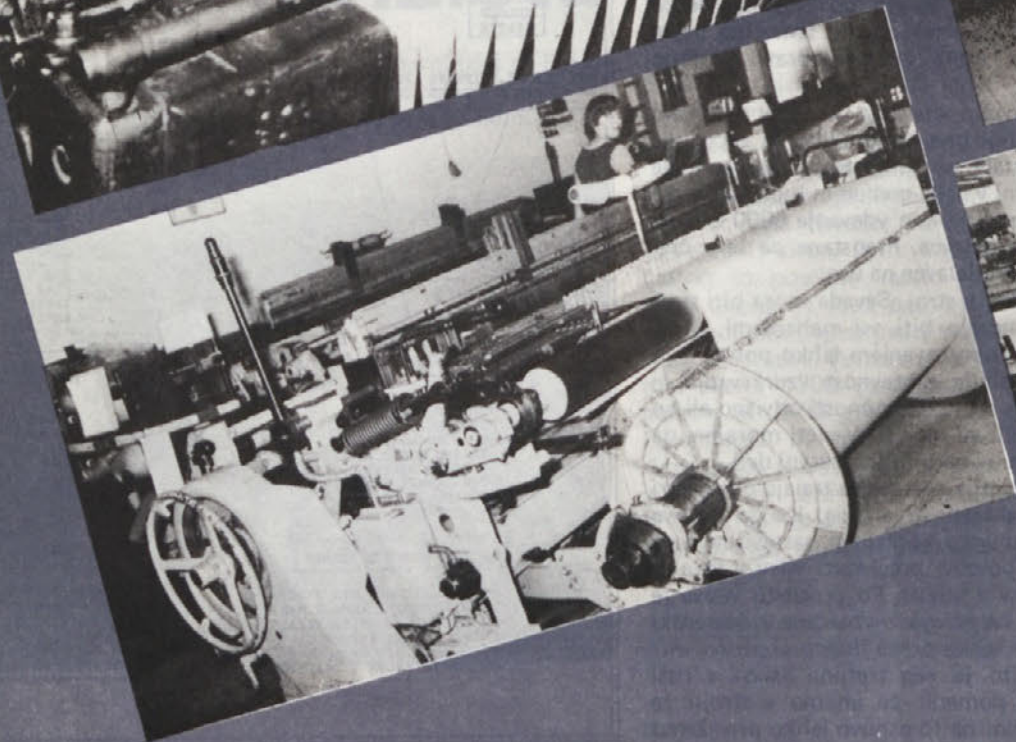
Po količini proizvodnje je okrog 10 odst. proizvodnje narejene na klasičnih statvah. To so statve, ki so že dokaj zastarele in dotrajane. Na njih tkemo preprostejše gladke artikle. Zaradi dotrajanosti je odstotek slabe kvalitete občutno višji od kvalitete na SULZER statvah. Obratujejo s 95 obrati na minuto, tkalec pa streže štirim strojem. Na teh strojih tkemo tudi večino vzorcev za kolekcije. Takrat služi en tkalec dvema strojema ali celo samo enemu, saj so menjave barv pogoste.

Po tkanju je zadnja faza proizvodnje v tkalnici – pregled surovin in tkanin. V tej fazi vse tkanine pregledamo in ugotovimo in evidentiramo napake. Najpomembnejše pa je, da vse napake javimo tudi delavcem, ki so odgovorni, da te napake na strojih odpravijo.

VOTEK DO VOTKA
TKANINA
PENTLJA DO PENTLJE -
PLETENINA

Pri pripravi votka za SULZER statve odpade ena faza, saj ni potrebno votka previjati na čolničkove cevke, za klasične statve pa moramo votek previjati iz križnih navitkov na votkovem previjalnem stroju. To je stroj, ki ima 10 glav, vsaka glava pa ima štiri vretena, s pomočjo katerih se votek previja na čolničkove cevke. Na vsako cevko se lahko navije od 50 do 60 gramov preje, odvisno od materiala in številke preje. Dve glavi oziroma osem vreten uporabljamo za previjanje votka za vzorce, 32 vreten pa za ostale klasične statve.

Delo na tej fazi je zahtevno, saj se hkrati previja več različnih barv, števil in partij. Zato mora delavka, ki opravlja to delo in je obenem razporeditelj preje po strojih, paziti, da ne pomeša različnih prej med seboj. Pomembno je, in na to mora posebno paziti, da je preja pravilno navita, pomembna pa je tudi debelina navitka, saj predebel navitek povzroča zategnjene niti v tkanini. Če pa je navitek predoben, se hitro izprazni in tkalec mora bolj pogosto menjavati čolničke. To pa ima za posledico manjšo produktivnost in tudi slabšo kvaliteto tkanin.

V sestavi tkalnice je tudi oddelek za tkanje vzorcev. V ta namen je izdvojenih osem klasičnih statev, na katerih pretežno tkemo vzorce. Kadar pa je zasedenost z vzorci manjša, tkemo tudi redne artikole. V ta namen imamo tudi dva snovala, od katerih je eno posebne vrste. Izdelano je tako, da zadostuje za snovanje samo en križni navitek, hkrati pa se lahko snuje deset različnih barv. S tem snovalom smo pri izdelavi vzorcev veliko pridobili, ker ni več ostankov preje, saj se vsak navitek lahko porabi do konca. Na tem snovalu je maksimalna snovalna dolžina 60 metrov. To snovalo je posebno primerno za snovanje renčev. Tukaj moram omeniti, da morajo biti delavci, ki delajo na izdelavi vzorcev, pa naj bodo to tkalci, vdevalke, snovalke ali vzdrževalci, še posebno dobro usposobljeni, saj imajo opravka z velikim številom različnih prej, vdevov in vezav. Veliko je tudi menjav osnov, zato morajo biti vzdrževalci sposobni in se prilagoditi zahtevam, ki jih narekuje takšna proizvodnja. Miselnost, ki je prevladovala pred leti, da je za delo na vzorcih vse dobro, danes nikakor ne drži več. Prav ti delavci morajo biti sposobni, da hitro sledijo zahtevam, ki so jim postavljene. Tudi kvaliteta vzorcev danes ne sme zaostajati za kvaliteto v redni proizvodnji, saj je prav od vzorca odvisno, kako se bomo predstavili kupcu.

Eden najpomembnejših dejavnikov v naši celotni proizvodnji je in mora biti tudi v bodoče skrb za čim boljše kvaliteto izdelkov. V današnjem času, ko je preskrba s surovinami in vsemi pomožnimi materiali zelo pereča, nam mora biti prav vsem cilj, da iz slehernega metra preje izdelamo kvalitetno tkanino. V ta namen imamo tudi medfazno kontrolo. Poleg pregleda surovin tkanin so to predelavke na tkanju. Žal tem delavkam vedno ni dana možnost, da bi

opravljale samo svoje delo, za katerega so postavljene, temveč morajo ob delu usposabljeni tudi neizkušene tkalce. Ko se bodo delavci na tkanju ustalili in bodo bolj izkušeni, bo tudi več možnosti za medfazno kontrolo. Vedeti pa moramo, da niso samo predelavke in pregledovalci na surovem pregledu dolžni skrbeti za kvaliteto. Za kvaliteto smo zadolženi prav vsi, tkalci, vzdrževalci, posebno pa še vodje izmen in tehnologi. Nemajhno vlogo pri vzdrževanju boljše kvalitete morajo imeti vsi delavci, ki že dalj časa opravljajo dela v tkalnici in lahko zelo pozitivno vplivajo na mlajše delavce, jim svetujejo in pomagajo s svojimi bogatimi izkušnjami, pridobljenimi pri opravljanju svojega dela.

MATIJA KRAMAR

PLETENJE

Delovna enota pletilnice je proizvodni oddelek v okviru TO Tkanina, ki ima nalogo izdelovati metražne pletenine. Pletenina, z razliko od tkanin, je sestavljena iz enonitnega prepleta, tkanina pa je iz dvonitnega, to je iz votka in osnove. Pletenine, ki jih v tem oddelku izdelujemo, sodijo v skupino votkovnih pletenin, kar pomeni, da so zanke oblikovane po horizontali. Pletilni stroji, na katerih ta blaga izdelujemo, štejemo v skupino velikih krožnih pletilnih strojev premera 30 angleških palcev oziroma angl. col. In čeravno je v proizvodnem oddelku le šest pletilnih strojev, imamo dva tipa in sicer RMR-36 in U3P. Ti stroji imajo 18 oziroma 20 igel na angleški palec. Izdeluje jih firma TERROT iz Zahodne Nemčije.

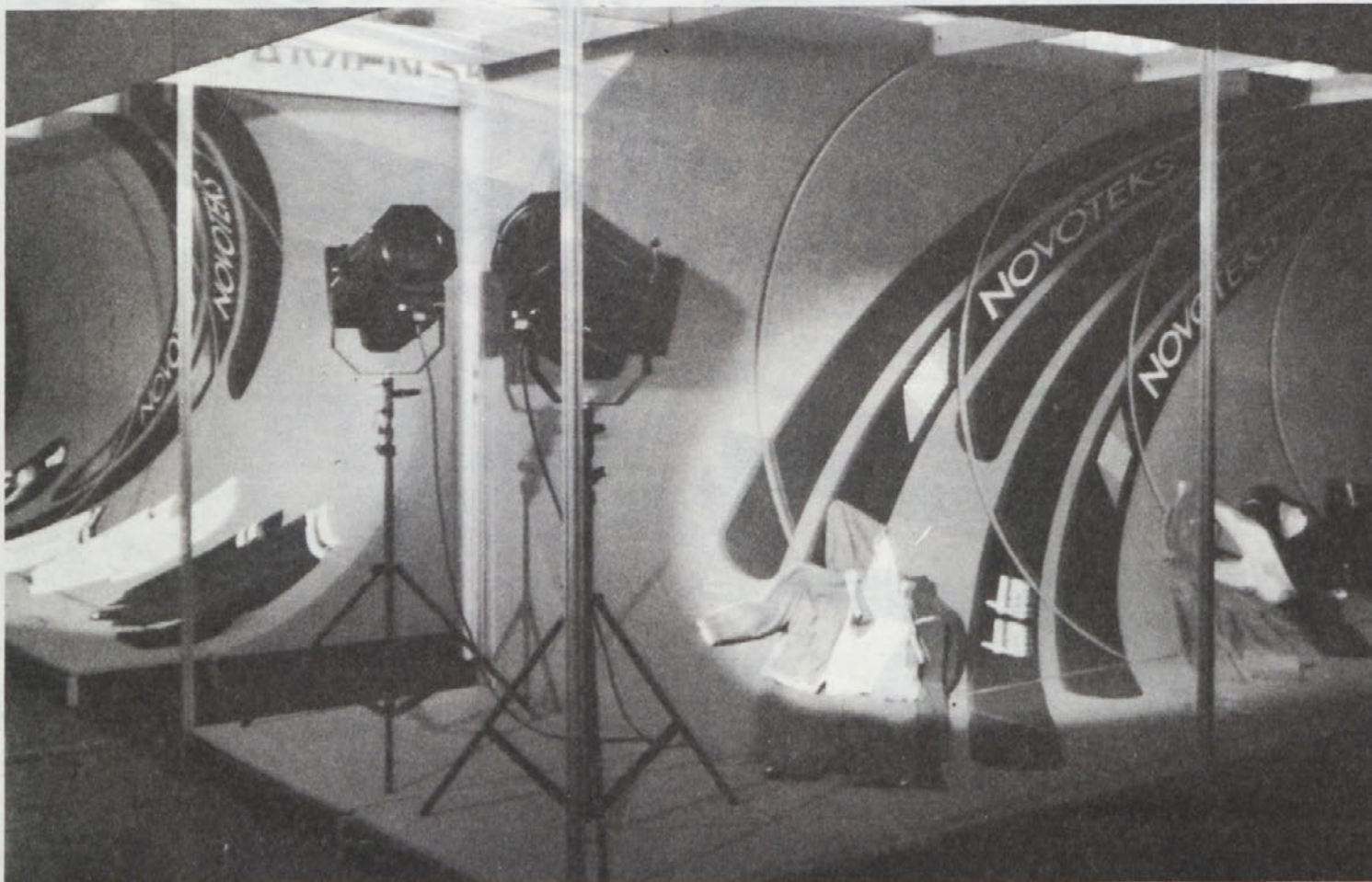
Pletenine, ki jih izdelujemo, so v razponu od 200 do 600 gramov na tekoči meter in so namenjene za izdelovanje vrhnjih oblačil. Skupna metraža pletenin, spletenih v Novoteksu, je okoli 270.000 metrov letno, ob predpostavki, da pletemo v treh in pol izmenah.

Materiali, ki jih uporabljamo za izdelavo pletenin, so se od samega začetka dela pletilnice v DO Novoteks spreminjali. Sprva smo uporabljali stoo odstotni poliester, sedaj pa pletemo iz mešanic Diolen-voln. Spremembe asortimana so posledica sprememb na tržišču in prizadevanj delovne organizacije, da bi zadovoljila potrošnika in dosegla čim ugodnejši finančni efekt.

V okvir delovne enote Pletilnica sodi tudi rezanje cevasto spletenega blaga in fiksiranje. Fiksiranje in pregled pletenine opravljajo na strojih firme ARBACH.

Problem pletilnice so poleg proizvodnje oziroma čisto tehnološke problematike tudi zelo visoki stroški vzdrževanja, ki znašajo letno tudi 400.000 dinarjev računano po sedanjih cenah. Največji strošek so pletilne igle, ki predstavljajo tudi preko 90 odstotkov vseh stroškov vzdrževanja.

VLADO CUKAT

(Nadaljevanje z 10. str.)

danes pod spominsko ploščo z njenim likom.

Po stopnicah smo se povzpeli do pokopališča, kjer je pokopano okoli 1.060 partizanov. Pred pokopališčem je stražarnica in spominska plošča s tekstom

Jureta Kaštelana: „Oni žive u našim srcima, u našem djelu, vječni kao zemlja koja ih je rodila.“ S pokopališča smo nadaljevali pot po stezi do kraja, kjer so se nahajale tri zemljanke, od katerih so eno obnovili. Videli smo še veliko drugih zanimivih stvari.

Pot smo nadaljevali na vrh Petrovec, kjer je veličasten spomenik žrtvam revolucije, ki naj sedanje in prihodnje generacije spominja na neizmerno trpljenje in junaštvo. Škoda, da se ni več naših delavcev udeleži-

lo tega izleta, saj tako človek ponovno spozna, kako smo srečni, da živimo in delamo v svobodni domovini in kako pomembno je, da ohranimo svobodo in neodvisnost.

BARBARA MORAVEC

Tudi Ela je šla v pokoj

Ela Šeničar je dopolnila 35 let delovne dobe in odhaja v zaslužen pokoj. Vsa ta leta je preživela v Novoteksu v pripravi in tkalnici, razen nekaj mesecev pred upokojitvijo, ko so jo iz zdravstvenih razlogov premestili v razmnoževalnico DSSS.

Ela se je rodila 7. avgusta leta 1930. Oče Ivan, čeravno izučeni tesar, je večji del življenja delal kot oskrbnik na graščini v Srebrničah. Mati je delala doma in skrbela za družino, kot je bilo v tistih časih v navadi. Elin oče se ni dolgo veselil odraščanja svojih hčera. Umrl je med vojno. Z očetovo smrtjo so nastopili težki časi tudi za Elo. Končala je komaj pet razredov osnovne šole in se že morala zaposliti. Skupaj z mamo in sestro je hodila na dnino, da so se preživele. Takoj po vojni se je zaposlila v Opekarni Zalog, vendar je zaradi oddaljenosti iskala novo zaposlitev. Po nekaj mesecih dela v opekarni se je zaposlila v Novoteksu in tu delala vse do upokojitve.

Ela pravi, da otroštva sploh ni imela. Že kot deklica je opravljala dela, ki so bila vse prej kot primerna njenim letom. Najlepše ji je bilo, ko se je zaposlila v Novoteksu. Do dela ni imela daleč in hitro se ga je privadila. Bila je mlada in ni ji bilo težko delati osem ur za strojem, pa tudi udarniškega dela v tovarni in na tovarniški ekonomiji se ni ustrašila. Spominja se, da so bili tudi takrat težki časi in da je pogosto primanjkovalo materiala. Delali so, dokler je bilo kaj delati, potem pa so šli na druga dela. Tako so gradili, čistili in

raztovarjali, ko pa je bilo preje zopet dovolj so pri delu na stroju vztrajali tudi po dva „šihita“ skupaj in se borili za doseganje planskih, količinskih in kvalitetnih obveznosti. V oddelku so bili kot ena družina, delali so povsod, kjer je bilo potrebno, saj so se zavedali, da morajo tovarno in medsebojne odnose graditi in dograjevati.

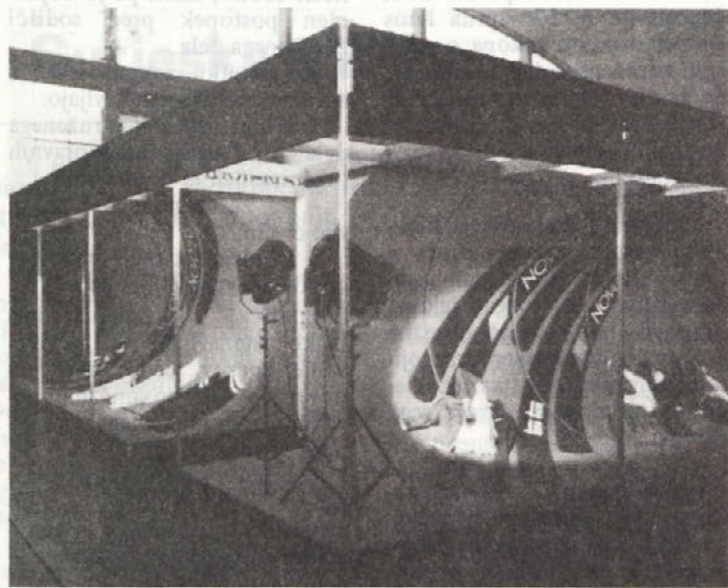
Ela je bila prizadevna delavka – dosegala in presejala je normo. Vključevala se je v delo mladinske organizacije, hodila na udarniška dela in tudi na izlete. Sodelavci in predpostavljeni so jo imeli radi.

Večkrat je bila izvoljena v organe upravljanja ter razne komisije. Za svoje delo je prejela več priznanj, pohval in nagrad. Največje priznanje ji je bilo, ko je ob 30-letnici delovne organizacije za svoje delo prejela najvišje priznanje delovne organizacije: plaketo Novoteksa in medaljo dela, s katero jo je na predlog Novoteksa odlikoval maršal Jugoslavije, Josip Broz Tito.

Čeravno je Ela zgubila glas in danes lahko le šepeta, je vztrajala na delu vseh 35 let. Poznamo jo kot tiho, zadržano, vendar vestno in prizadevno delavko. In danes, ko nas zapušča, se zavedamo, da je Ela v tovarno vgradila del sebe, tako kot vsa njena generacija, ki je delala in ni spraševala ne za delovni čas, ne za počitek. Bili smo siromašni, zavedali pa smo se, da bomo imeli le toliko, kolikor bomo sanj ustvarili. Imeli pa smo nekaj: svobodo in neprecenljivo voljo, da ustvarimo pogoje za lepše življenje. Zategovali smo pas, marsičemu smo se odpovedali in ponosni smo na to, da smo delavci Novoteksa, tako kot je dejala Ela, da je ponosna na to, da je vseh 35 let dela vztrajala v Novoteksu – tudi takrat, ko ni bilo lahko in ko so mnogi delavci zapuščali delovno organizacijo.

Danes, ko Ela odhaja, čutimo spoštovanje do nje in njej podobnim delavcem. Hvala ti Ela – prepričani smo, da se boš kot upokojenka rada vračala v Novoteks. Želimo ti krepkega zdravja in srečo v preostalih letih tvojega življenja.

De-Ka

Obiskali smo Gorenjce

...boš videl, kaj dela Gorenjce!“ – Kaj dela, smo vedeli, kako delaj pa smo imeli priložnost spoznati, ko smo obiskali IBI – Industrijo bombažnih izdelkov v Kranju ter konfekcijo Gorenjska oblačila – dve nam sorodni delovni organizaciji. Mislim, da jpravo doživetje videti tekstilno tovarno, ki je lahko v vsem vzgled vsem drugim in ne samo v tekstilni panogi. Res, da ima le 500 zaposlenih in da teče od skladišča do barvarne material v naravni beli barvi, da sta se tisti trenutek na strojih predli le dve numeraciji in predelujejo predvsem sintetiko ter cel (v glavnem domače surovine), pa vendar so uspehi, ki jih žanjejo, plod njihovega zagnanega dela.

IBI je 53 let stara delovna organizacija, ki je bila leta 1956, pred prihodom zdajšnjega direktorja, tik pred razsulo. S pravilno politiko in z dobrim posluhom za trg so po rezultatih danes na samem vrhu. Njihova proizvodnja so žakardne tkanine (100 odst.) za notranjo opremo, izdelajo jih 13 milijonov m². 45 odstotkov jih izvažajo izključno na zapadno tržišče, na katerem tudi dosega boljše ceno kot na domačem trgu.

Delovna organizacija je znana še predvsem po kontinuirnem tehnološkem procesu, saj so uspeli pred leti 40–50 dni trajajoč proces od vlakna do tkanine skrócić na 9 dni. To pomeni, da material potuje o; faze do faze brez vsakih zastojev, zato problem notranjega trans-

porta in medfaznega skladiščenja ne poznajo.

V tkalnici teče 400 zakardnih strojev, plod njihovega inovatorskega dela. Temu strežejo delavke v dveh izmenah – ena delavka streže 13–15 statev (odvisno od širine statev).

Značilna je tudi odlična organizacija dela, absolutna disciplina in čistoča tako v proizvodnji kot tudi vseh drugih prostorih. Med*stroji ni videti tekstilnih in drugih odpadkov.

V tovarni imajo tudi otroški vrtec, ambulanto, dve menzi, sejno dvorano in prostore za družbenopolitične organizacije. Zanimivo je, da imajo stanovanjsko problematiko 100 odstotno rešeno.

Izobraževanju kadrov posvečajo veliko skrb, saj ima vsak šesti zaposleni srednjo ali visoko izobrazbo. Do take strukture jim je uspelo priti predvsem z izobraževanjem ob delu.

Njihove skupne službe, ki se pri njih imenujejo strokovne službe, so predvsem možne v razvoju in prodaji, saj smatrajo, da je tako možno najti najboljše rešitve.

Morda sem še pod vtisom obiska, vendar pa lahko ponovno ugotavljam, da so njihovi dosežki le rezultat kvalitetnega dela vseh, ki prihajajo na delo zjutraj pet minut pred šesto uro in odhajajo pet minut po drugi. Nadurnega dela pa tam ne poznajo. Zato ni nič posebnega, če pričakujejo, da bo letošnji povprečni osebni dohodek 18.000 – 20.000 din.

Vsekakor poučna ekskurzija.
B. JEDLOVČNIK

INFORMACIJA O ZAKONU O SODIŠČIH ZDRUŽENEGA DELA

Zvezni zbor skupščine SFR Jugoslavije je 22. aprila letos sprejel osnutek zakona o sodiščih združenega dela ter sklenil, da ga da v javno razpravo, ki bo trajala šest mesecev, organizirana pa bo v sodelovanju z zvezo sindikatov.

Predlagatelj zakonskega besedila je odbor zveznega zbora za pravosodje, ki je spremembe in dopolnitve veljavnega zakona pripravil na podlagi obsežne analize o dosedanjem razvoju samoupravnega sodstva ter sklepov o nadaljnjem razvoju tega sistema.

V obrazložitvi k osnutku zakona (širši zapis in povzetek osnutka zakona objavlja skupščinski Poročevalec št. 11, 14. junija 1982) je poudarjeno, da je glavni namen zakona zagotoviti, da se sodna funkcija v sodiščih združenega dela opravlja na samoupraven način – to pomeni, da sami samoupravljavci ustanovljajo sodišča združenega dela in v njih opravljajo sodno funkcijo kot samoupravno pravico in dolžnost. Zakon naj bi zagotovil tudi večjo učinkovitost in sprotno samoupravno sodno reševanje sporov.

Osnutek zakona določa načela oziroma prinaša nekatere nove predloge glede ustanovitve sodišč združenega dela, volitev sodnikov teh sodišč, pristoj-

nosti sodišč, zlasti pa je dopolnjen postopek pred sodišči združenega dela.

Po osnutku zakona sodišča združenega dela ustanovljajo:

– v organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih,

– za združeno delo ene ali več občin

– za združeno delo republike oziroma avtonomne pokrajine.

Sodišča združenega dela lahko ustanovljajo tudi za reševanje sporov glede pravic in obveznosti na posameznih področjih samoupravnega interesnega organiziranja.

Sodišča v organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ustanovljajo delavci in delovni ljudje s samoupravnim splošnim aktom; sodišče združenega dela se lahko ustanovi za eno ali več ozdov oziroma drugih samoupravnih organizacij in skupnosti.

Sodniki sodišč združenega dela v ozdih in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih so lahko samo delavci teh organizacij ali skupnosti, volijo pa jih delavci, ki so ustanovili sodišče.

Pristojnost sodišč združenega dela je določena z ustavo in zakonom o združenem delu; osnutek zakona med drugim našteva pristojnosti pri reševanju posameznih vrst sporov, ponuja pa pri tem različne rešitve.

Postopek pred sodišči združenega dela je v primerjavi z veljavnim zakonom precej dopolnjen oziroma spremenjen, kar je predvsem rezultat zahtev iz prakse ter izkušenj iz dosedanjega dela teh sodišč. Osnutek zakona predvideva možnost, da se že pred začetkom postopka za sodno rešitev spora lahko začne postopek pred sodiščem združenega dela za sporazumno rešitev spornega odnosa; gre za posredovalni postopek, ki se začne s tem, da udeleženec v spornem odnosu pri pristojnem sodišču združenega dela I. stopnje vloži predlog, naj posreduje

pri odpravi nesoglasij med udeleženci. S temi določili je poudarjena vloga sodišč združenega dela.

Sicer pa je postopek pred sodišči združenega dela različno urejen za vsako skupino sporov, o katerih odločajo sodišča.

Sodišče združenega dela praviloma odloča na temelju ustne, neposredne in javne obravnave. Odločitve sprejema v obliki odločbe ali sklepa. Osnutek zakona prav tako predvideva, da se lahko končan postopek po izdaji pravno močne odločbe iz več razlogov ponovi. Uvaja pa osnutek zakona tudi novo pravno sredstvo – zahtevek za preiskus pravno močne odločbe sodišča.

Iz „Delegatskega biltena“
Skupščine SR Slovenije

INFORMACIJA O ZAKONU O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU

V prilogi Poročevalca Skupščine SRS (2. julij 1982) je objavljen predlog za izdajo zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju s tezami za osnutek zakona. Sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja je bil enoten za celo Jugoslavijo in urejen le z zvezno

zakonodajo. Z razvojem samoupravljanja in sprejemom nove ustave pa se je pokazala potreba za uskladitev sistema z novim samoupravnim in družbeno-ekonomskim položajem delavca v združenem delu. Uskladitev z ustavo je vezana na uskladitev na teritoriju cele Jugoslavije in teče v dveh fazah. V prvi fazi gre le za najnujnejše spremembe in dopolnitve, v drugi pa za korenite vsebinske spremembe. Druga faza teče zdaj po celi Jugoslaviji. Sprejet je že novi zvezni zakon, republike in pokrajini pa pripravljajo svoje zakone s tega področja.

Pri oblikovanju novega republiškega zakona je treba izhajati iz novega položaja delavcev v združenem delu in njihovih pravic in dolžnosti, da si svojo socialno varnost zagotavljajo v okviru samoupravne interesne skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Z zakonom je treba zato urediti le tiste zadeve, ki morajo biti enotne v vsej republiki, hkrati pa naj republiški zakon ne bi ponavljal določb zveznega zakona.

Razlogi za sprejem novega republiškega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju so predvsem: uskladitev sistema z ustavo in zakonom o združenem delu; praksa, ki opozarja na neustreznost nekaterih rešitev v sedanjem republiškem zakonu; celovita revizija sistema starostnega zavarovanja kmetov, da bi tako oblikovali enoten sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja delavcev in kmetov.

IZ ZELENEGA BILTENA

Že vseskozi govorimo o tesni medsebojni povezanosti samoupravljanja in dobrega obveščanja. V spremenjenih (na slabše) gospodarskih okoliščinah pa poudarjamo, da je v takem „nenormalnem“ položaju potrebnih še več pravic – točnih, pravočasnih, celovitih podatkov in informacij. Nekateri podatki, pogovori in izkušnje organizatorjev obveščanja kažejo, da v številnih organizacijah združenega dela ni tako. Vendar je zdaj nujno, da jasno in razumljivo govorimo o problemih in težavah, ki nas pestijo, pa tudi o možnostih in dosežkih v prizadevanjih za ustalitev gospodarstva in družbe nasploh.

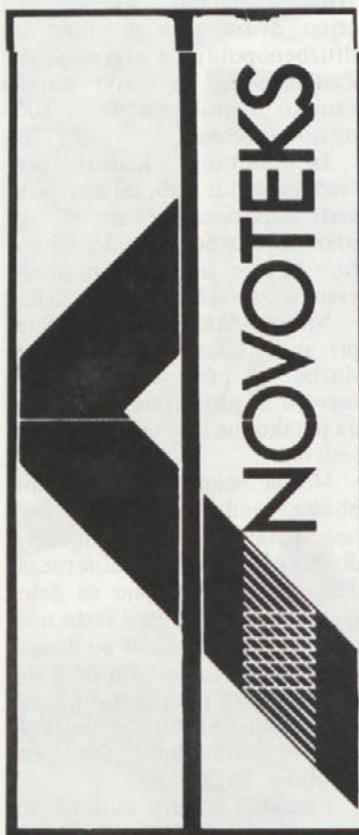
Predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Marjan Orožen je v govoru ob podelitvi priznanj in nagrad samoupravljalcem poudaril pomen celovitih, razumljivih in pravočasnih informacij, ki bodo vsem delavcem v organizacijah združenega dela prikazale medsebojno odvisnost posameznih delov celotnega reprodukcijskega procesa.

Na posvetovanju s predsedniki koordinacijskih odborov sindikata v sozidih je eden od razpravljalcev opozoril, da se zaposleni v organizacijah združenega dela še vedno premalo zavedajo resnosti položaja, v katerem smo; tudi zato, ker so poslovodni delavci, pa tudi družbenopolitične organizacije, prevečkrat in predolgo „lakirali“ stvari.

Prosimo vas, da z vsem, o čemer vas obveščamo, seznanite tudi vašo sindikalno organizacijo.

Pa še to: v 25. številki Delavske enotnosti (24. junija) so objavili v rubriki: Kaj o tem menite vi? Razmišljanje uredništva o vlogi glasil v organizacijah združenega dela. Kaj o tem članku menite vi – organizatorji obveščanja in izvršni odbori sindikalnih organizacij?

MATJAŽ KEK

Res mislite, da mladina nič ne dela?

Če mislite tako, ste v zmoti. Ali se nič ne sprašujete, kakšne možnosti imamo za sestajanje, uredničevanje in izvajanje našega plana, ki ga, kot smo že navajali, ogroža 3-izmensko delo? Kljub temu pa poskušamo vsaj delno prebroditi vse ovire in nekaj od načrtovanega tudi izpeljati.

Da smo sposobni nekaj narediti, smo dokazali že prej, v torek 29. junija 1982 pa smo se spet zbrali pri okrogli mizi v sejni dvorani delovne organizacije. Obravnavali smo temo „Idejno politično usposabljanje mladih“. Sestanka so se udeležili člani predsedstva OK ZSMS in predstavniki konference mladih delavcev pri OK ZSMS Novo mesto: Anton Anderlič, Ivan Ilijanič, Ines Marolt, Dušanka Weiss in Slavko Mirtič. Prisotni so bili tudi predstavniki mladine iz tozda Tkanina: Željko Mitrič, Justina Kozel, Marija Sertič, Franc Brezovar, Ivo Erič, Borka Šešič, Zlatko

Željko, Tatjana Tomašev in Nevenka Brankovič. Iz TOZD Konfekcija I Novo mesto so bili: Zdenka Židanik, Slavka Rolih, Olga Bukovinski, Lidija Plut in Jana Nardin in iz DSSS, Darja Cesar.

Glavno vprašanje je bilo, kako omogočiti mladim, da bi se lahko v čim večjem številu idejno-politično usposabljali, saj vsi vemo, da je to temelj, na katerem lahko gradimo skozi vse obdobje našega ustvarjalnega življenja. Ugotovili smo, da je glavni vzrok za majhno udeležbo ravno pomanjkanje časa. Poudariti moramo, da igra veliko vlogo tudi zainteresiranost in želja po usposabljanju vsakega posameznika. Tistemu, ki ni zainteresiran, usposabljanje ne bo prineslo velikega znanja niti napredka.

Omogočimo torej usposabljanje tistim, ki to resnično želijo, pomagajmo jim in jih spodbujajmo k lepšemu in boljšemu jutri.

JUSTINA KOZEL

Mladi na pohodu na Cink

V nedeljo, 4. julija, je bil pohod na Cink v Kočevskem Rogu. Udeležili so se ga tudi trije mladinci iz OO ZSMS TOZD TKANINA. To so bili: Željko Mitrič, Tatjana Tomašev in Željko Zlatko. Pohoda se je nameravalo udeležiti več mladincev, vendar se zaradi upravičenih razlogov niso mogli odzvati.

Ob 11. uri je bila na Cinku spominska prireditev ob 40. letnici pomembnega posvetovanja komunistične partije Slovenije, ki je potekalo od 5. do 5. julija 1942. Takrat je uvodni referat pripravil Boris Kidrič. Posvetovanje, katerega so kasneje enostavno poimenovali sestanek, je odigralo veliko vlogo v nadaljnjem razvoju narodnoosvobodilnega gibanja v Sloveniji, saj je bilo treba razjasniti vrsto perečih vprašanj in usposobiti ter organizirati kadre za spopade s sovražniki in domačimi izdajalci.

Spominsko prireditev sta organizirala občinska komiteja ZK Novo mesto in Kočevje.

JUSTINA KOZEL

Šola bratstva in enotnosti „Sutjeska 82“

V petek 9. julija so našo delovno organizacijo obiskali pionirji iz vseh republik in pokrajin Jugoslavije, ki so na štirinajstdnevem letovanju v Novem mestu v taboru Sutjeska.

Letos že 25-krat zapovrstjo domujejo na Dolenjskem pionirji iz vse Jugoslavije. Sprva so taborili v Dolenjskih Toplicah, nekaj zadnjih let pa v Domu Majde Silc v Novem mestu. Ponovno se bodo preselili v Dolenjske Toplice, ko bo zgrajen že težko pričakovani Dom pionirjev.

Osemdeset pionirjev, po deset iz vsake republike, je bilo letos iz Ptuj, Titovega Velesa, Dubrovnika, Busovače, Djakovice, Tivta, Šida in Kruševca. Vedeti moramo namreč, da najboljši pionirji prihajajo vsako leto iz drugega mesta, tako da se bodo v določenem času na tem edinstvenem srečanju pionirjev zvrstila vsa mesta.

Pomen te edinstvene jugoslovanske šole bratstva in enotnosti, ki ima za smoter negovahje in prenašanje tradicij NOV na mlajše, vzgojo mladih za samoupravljanje, splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito in razvijanje vseh oblik dela pionirjev, je vsekakor dosežen. To smo občutili in se tudi sami prepričali, ko so v svojem izredno bogatem programu obiskali našo delovno organizacijo, se z nami pogovarjali, nam postavljali razna vprašanja s področja samoupravne organiziranosti in procesa proizvodnje pridelovanja metražnega blaga in konfekcijskih izdelkov. Vse pa so si zvesto zapisovali, saj vodijo dnevnik o delu in življenju v taboru.

Vseh 80 pionirjev in 10 vzgojiteljev je razporejenih v pet brigad: Gubčevo, Cankarjevo, XII. SNOUB, I. SAB in v Gorjanski bataljon. Med štirinajstdnevnim bivanjem spoznava slovenske partizanske kraje in navade ljudi na Dolenjskem. Obiskali so že tudi nekaj pomembnih krajev iz zgodovine boja slovenskega ljudstva.

Tudi nekaj delovnih organizacij so obiskali, saj se pionirji pripravljajo za dobre samoupravljalce. Tako so prišli tudi v Novoteks. Orisali smo jim zgodovinski razvoj naše delovne organizacije, povedali in pokazali smo jim tehnološki proces proizvodnje, zatem pa smo jim odgovarjali na postavljena vprašanja. Po ogledu in razgovoru so se odpeljali na letališče v Prečno, kjer so si ogledali letališke naprave in letala, eden ali dva iz vsake brigade pa sta imela srečo videti Novo mesto tudi iz zraka.

Predno so zapustili našo delovno organizacijo so nam pionirji iz tabora Sutjeska-82 zapeli dve slovenski in eno makedonsko pesem. Peli so vsi in izredno lepo. S tem so dokazali, da jim jezik naših narodov in narodnosti ni nikakršna ovira. Pred odhodom smo jim zaželeli dosti lepih doživetij v Sloveniji. Ostanejo naj jim kot lep spomin in trdna vez med pionirji vseh republik in avtonomnih pokrajin.

DeKa

NOVOTEKS

ZAHVALA

Ob prerani smrti mojega dragega moža se iskreno zahvaljujem OOS TO in sodelavcem za cvetje, zbrani denar in izraze sožalja.

MARICA MORAVEC

Pri Duhu na Ostrem vrhu

ČLANI AKTIVA ZB NOV TEKSTILNE TOVARNE NOVOTEKS SO SE POKLONILI NA KOZJAKU SPOMINU REVOLUCIONARJEV DJURA DJAKOVIČA IN NIKOLE HEČIMOVIČA

Člani aktiva ZB vsako leto obiskujemo kraje, ki so odigrali pomembno vlogo v zgodovini delavskega gibanja oziroma revolucije. Za letos smo se odločili za Duh na Ostrem vrhu. Tako smo se dogovorili in v plan napisali, da se bomo poklonili spomenu ubitih revolucionarjev in pri spomeniku položili venec, da si bomo ogledali spominski muzej na Duhu in obiskali in obdarili graničarje na karavli.

19. junija zjutraj smo se zbrali na avtobusni postaji. Deževalo je, kljub temu smo bili veseli, da gremo na izlet, ki je precej več kot samo izlet. Peljali smo se proti Zagrebu in

po lepi novi cesti, speljami preko zagorskih polj mimo Krapine proti Mariboru. Na mariborskem letališču smo imeli kratek počitek. Imeli smo srečo, da je ravno takrat vzletelo Jatovo letalo DC-9, ki smo si ga vsi z zanimanjem ogledali. Nadaljevali smo pot proti Dravogradu in pri Selnici zavili na Kozjak. Vreme se je izboljšalo pa tudi razpoloženje v avtobusu se je stopnjevalo. Marsikatero staro narodno pesem, ki gre že v pozabo, smo zapeli.

Tako smo se pripeljali na Duh na Ostrem vrhu, ki leži na jugoslovansko-avstrijski meji. Kraj je znan po dogodku iz leta 1929, ko so orožniki tukaj usmrtili naša revolucionarja Djura Djakoviča in Nikolo Hečimoviča. Djakovič je bil med najaktivnejšimi in najuglednejšimi delavci Komunistične partije Jugoslavije, bil je član politbiroja CK KPJ. Tudi Nikola je bil zvest ilegalni mladinski in partijski delavec. Zato je smrt dveh uglednih revolucionarjev vzbudila veliko ogorčenost doma in v mednarodni javnosti. Domačini so ju po uboju pokopali na vaškem pokopališču. Šele po osvoboditvi leta 1949 so jih njihovi svojci prekopali in tako danes posmrtni ostanki Djura Djakoviča leže v grobnici narodnih herojev v Beogradu, posmrtni ostanki

Brigadirski pjesma

*Dok se cvetak kišom kupa,
čujem nešto kako lupa.
To udarnički krampa zvone
i najavljuju na nove akcijske sezone.*

*U ponedjeljak ide nas oko 200
baš iz Novog mesta.
Radičemo celom zemljom,
ovom mi idemo Titovom parolom.*

*Radičemo i pevati,
druga Tita pominjati,
i njegovo delo
u srcu nas diči celo.*

*Žulj do žulja,
drug do druga,
sad se pravi
željeznička pruga.*

*I kad vetar duva,
i kad kiša pada
radičemo mi i tada,
jer mi smo mladi, prvi put u brigadi,
gde nam bratstvo i jedinstvo cveta,
bičemo udarnička četa.
OSMANOVIĆ ZEHBO – apretura*

Spomenik.

Duh 28/682

*Isključnost mi spomenikuje mi urekujete,
da se tem tem potom iskreno razvaljevanem
ne poklonjevo čarilo.
Medtem sem dobila nalogo, da ste se
puno r mojem kraju ustvari in v moji hiši
novi obliki. Vesel, sem bl. Kosija oblika
predsem krah potujkor, ki so nam ob slovesu
tako lepo sapeli. "Pojna zperer o tihoti" - spomin
ne more tehit cose in mladost.
Kom in sem obiskovalcem iskrene hvale
Imajte nos r lepem spomenu in se kaj
pudite k nam.*

*Prejmite prijazne in tople pozdrave
in uveljavite predsem pe tonirane ki je
je avale tako lepo vse maiti.*

*Pro tako sprejmite tudi k iskren
pochor od hrabone*

*Mare. Conrad one
Duh na Ostrem vrhu
62353*

Nikole Hečimoviča pa v družinski grobnici v Zagrebu. V njun spomin je tu postavljen preprost, vendar lep spomenik z doprsnima kipoma obeh revolucionarjev. Številni venci zgovorno povedo, da to mesto obiskuje veliko ljudi. Tudi mi smo se poklonili njenemu spomenu in položili venec našega aktiva.

V osnovni šoli, na kateri je vgrajena spominska plošča, smo si ogledali muzej, kjer je shranjeno dokumentarno gradivo o umorjenih revolucionarjih. Fotografije pa prikazujejo hrabrost domačih partizanov v borbah na Kozjaku.

Obiskali smo tudi graničarsko karavlo v neposredni bližini. Srečanje s fanti v vojaških uniformah je bilo lepo in prijetno, saj so nas sprejeli nasmejanih obrazov. Razgovor z njimi je bil sproščen in prijeten. Najprej smo jih obdarili, potem pa smo se še skupaj fotografirali in z željo, da nam še naprej dobro čuvajo našo mejo, smo se odpeljali do gostišča, kjer nas je čakalo kosilo. Lastnica gostišča nas je izredno lepo sprejela in pogostila. Mi smo se tudi hitro vživeli; Dolenjcem ni potrebno veliko in je že ob dobrem kosilu in še boljši kapljici zadonela pesem. Z njo smo se tudi poslovili od prijaznih domačinov in se odpravili proti domu. Žal nam je bilo, ker smo vedeli, da je to naše zadnje srečanje. V aktivu nas je čedalje manj in ti, ki smo še v tovarniškem aktivu, se bomo vključili v organizacijo krajevne skupnosti ZB na tere-

nu, kjer živimo. Velikokrat smo bili skupaj in velikokrat smo se srečali na različnih akcijah, obiskali smo razne kraje Slovenije in sosednje Hrvaške, poklonili smo se žrtvam in polagali vence. Vedno smo se veselili sestankov, srečanj in izletov in vedno smo bili člani aktiva pripravljene kriti tudi del stroškov izleta, da bi le lahko videli in doživeli v naših poznih letih še nekaj lepega. Predno končam, pa le še to: naš aktiv je imel v oskrbi spomenik NOB v Bučni vasi in spominsko obeležje na Velikem Lipovcu. Za ta dva obeležja smo res lepo skrbeli. Pazili smo, da je cvetje okoli spomenika negovano, trava pokošena, zastave razobešene. Poslej bo to skrb moral prevzeti nekdo drug, bržkone krajevne organizacije ZB, ki se bodo verjetno povezovale z delovnimi organizacijami ali šolami.

V imenu vseh članov ZB se zahvaljujem delovni organizaciji za razumevanje in pomoč, ki nam jo je vsa ta leta nudila.

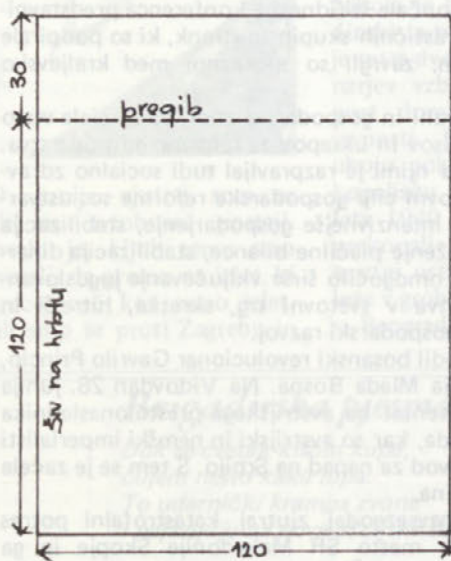
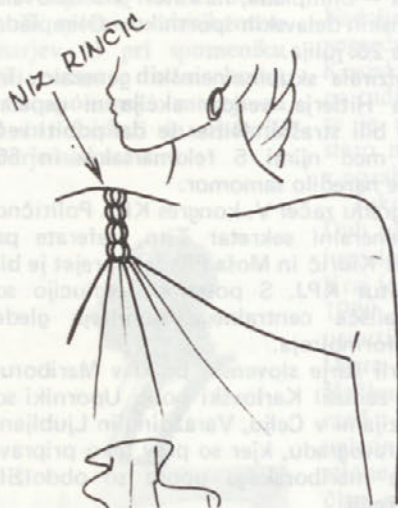
Obljubili smo si, da se bomo še vedno srečavali v delovni organizaciji kot aktivni delavci ali upokojnenci, da si sežemo v roke in malo pokramljamo o uspehih v podjetju, kajti vsakega člana zanima stanje v tovarni, v kateri je preživel toliko let in ki mu je bila drugi dom. Še posebno pa to velja za današnji čas, ko si moramo zaradi težkega gospodarskega položaja moramo še bolj prizadevati za čim boljše poslovanje.

FANIKA KRANJC

ZGODILO SE JE V JULIJU

1. 7. 1935 se je v Sloveniji začela splošna stavka grafičnih delavcev, zato nekateri časopisi niso izšli. Stavka se je končala 20. avgusta z delnim uspehom.
2. 7. 1941 je izvršni odbor OF slovenskega naroda objavil razglas, ki poziva na boj proti okupatorju.
3. 7. 1934 je bila v zasavskih rudnikih TPD gladovna stavka rudarjev proti nameravanemu znižanju mezd.
4. 7. 1941 so sklenili na seji politbiroja CK KPJ, da naj prerastejo sabotažne akcije v vseljidski upor proti okupatorju, odporiške skupine pa v partizanske odrede. Ta dan praznujemo kot dan borca.
5. 7. 1900 se je rodil slovenski pesnik, pripovednik, mladinski pisatelj, literarni kritik in prevajalec Miran Jarc. Spočetka je bil predstavnik kozmičnega ekspresionizma v slovenski poeziji, pozneje pa pesnik družbene in narodne bolečine ter odpora proti družbenemu izkoriščanju. Izdal je pesniške zbirke Človek in noč, Novemberske pesmi in Lirika, roman Novo mesto, drame Izgnan iz raja, Ognjeni zmaj in Vergerij, več povesti in potopis na temelju Jakčevih pisem iz Amerike Odmevi rdeče zemlje. Leta 1942 je padel med roško ofenzivo.
6. 7. 1835 je v Savi pri Tomačevem utonil Matija Čop. Bil je izvrsten poznavalec svetovne književnosti in eden najbolj razgledanih Slovencev svojega časa.
7. 7. 1941 so iz pušk srbskih partizanov v Beli Crkvi počili prvi uporniški strelji in naznanili začetek vseljidskega odpora v Srbiji.
8. 7. 1941 je OF slovenskega naroda organizirala na železniški postaji v Ljubljani protinemške in protiitalijanske demonstracije zaradi preseljevanja Slovencev. Demonstracije so dosegle vrhunec, ko je na postajo pripeljal vlak, s katerim so peljali Slovence z Gorenjskega v izgnanstvo v Srbijo.
9. 7. 1941 so ustaši v Zagrebu ustrelili kulturne delavce komuniste: Božidarja Adžijo, Otokarja Keršovanija in Ognjena Prico.
10. 7. 1856 se je rodil v Smiljanu blizu Gospiča znanstvenik, elektrotehnik in fizik Nikola Tesla. V mladosti je študiral in delal po raznih krajih Evrope, zatem pa je ustanovil lasten laboratorij v New Yorku, kjer je odkril nad 1000 izumov in tehničnih inovacij z vseh področij elektrotehnike. Najpomembnejši so: trofazni sistem za prenos električne energije, indukcijski motor z vrtilnim magnetnim poljem, generator in transformator za tokove visokih frekvenc, sistem razsvetljave na obločni plamen in vrsta odkritij v radijski tehniki. Enota za magnetno indukcijo se imenuje po njem „T“. Čeprav je večji del svojega življenja preživel v Ameriki, je vseskozi ostal živo povezan z domovino. Umrli je v New Yorku leta 1943.
11. 7. 1859 se je rodil slovenski skladatelj Friderik Širca (Risto Savin). Med njegovimi deli so najbolj znane tri novoromantične zgodovinske opere, v katerih so prisotni tudi domači folklorni motivi: „Gosposvetski sen“, „Lepa Vida“ in „Matija Gubec“.
12. 7. 1924 je izdala jugoslovanska vlada Pašić – Prebičević MALO OBZNANO. Z njo je razpustila delavsko organizacijo, v kateri je ilegalno delovala KPJ.
13. 7. 1943 sta bili na Dolenjskem in Notranjskem ustanovljeni prvi dve slovenski diviziji, ki so ju pozneje preimenovali v 14. in 15. divizijo NOV in POJ. Komandant 14. je postal Mirko Bračič, politkomisar dr. Jože Brilej, komandant 15. Dragan Jevtić, politkomisar Viktor Avbelj.
14. 7. 1905 je umrl slovenski pisatelj Janez Trdina. Pisal je romantično pripovedno prozo s folklornimi motivi. Njegove zgodbe „Bajke in povesti o Gorjancih“ se odlikujejo po ljudskem izražanju in bogatem slogu.
15. 7. 1945 je bil v Ljubljani (15. in 16. julija v Tivoliju) I. kongres OF Slovenije, ki se ga je udeležilo 6800 delegatov. Referat o zgodovinski vlogi in nalogah OF je imel podpredsednik zvezne vlade Edvard Kardelj. Za predsednika IO OF je bil izvoljen Josip Vidmar, za podpredsednika Edvard Kardelj, Josip Rus in Edvard Kocbek, za sekretarja pa Boris Kidrič.
16. 7. 1899 se je rodil slovenski slikar in grafik Božidar Jakac.
17. 7. 1936 se je začela španska državljanska vojna. Pod vodstvom generala Franca je v španskem Maroku izbruhnila fašistična vstaja. Reakcionarne sile so ob podporu fašistične Italije in nacistične Nemčije začele vojno proti vladi ljudske fronte.
18. 7. 1915 je umrl slovenski skladatelj Jakob Petelin – Gallus. Bil je izredno nadarjen in plodovit glasbeni ustvarjalec, ki je v svojem življenju požel precej slave doma in na tujem. V razvoju evropske glasbe pomenijo njegova dela prehod iz pozne gotike v renesanso.
19. 7. 1931 se je pričela na Dunaju socialistična delavska športna manifestacija – olimpiada, na kateri je sodelovala tudi delegacija slovenskih delavskih športnikov. Olimpiada se je uspešno končala 26. julija.
20. 7. 1944 je organizirala skupina nemških generalov in politikov atentat na Hitlerja, vendar akcija ni uspela. Povračilni ukrepi so bili strašni: Hitler je dal pobiti več kot 500 pučistov, med njimi 5 feldmaršalov in 56 generalov, 49 pa jih je naredilo samomor.
21. 7. 1948 se je v Beogradu začel V. kongres KPJ. Politično poročilo je imel generalni sekretar Tito, referate pa Edvard Kardelj, Boris Kidrič in Moša Pijade. Sprejet je bil nov program in statut KPJ. S posebno resolucijo so delegati podprli stališča centralnega komiteja glede izmišljenih obtožb informbiroja.
22. 7. 1919 so se uprli štirje slovenski polki v Mariboru. Upor je še isto noč zadušil Karlovški polk. Uporniki so bili povezani z garnizijami v Celju, Varaždinu in Ljubljani ter z vojaštvom v Dravogradu, kjer so prav tako pripravljali upor. Voditelje mariborskega upora so obdolžili boljševizma in jih ustrelili.
23. 7. 1944 se je končala štiridnevna konferenca predstavnikov kolaboracionističnih skupin in strank, ki so podpirale četniški program; zavrgli so sporazum med kraljevsko vlado in NKOJ.
24. 7. 1965 sta zvezni in gospodarski zbor ZS sprejela vrsto zakonskih predpisov in ukrepov za reformo gospodarstva. O nekaterih med njimi je razpravljala tudi socialno zdravstveni zbor. Osnovni cilji gospodarske reforme so: ustvarjanje razmer za intenzivnejše gospodarjenje, stabilizacija tržišča, uravnoteženje plačilne bilance, stabilizacija dinarja, da bi se tako omogočilo širše vključevanje jugoslovanskega gospodarstva v svetovni trg, skratka, hitrejši in čimbolj smotrni gospodarski razvoj.
25. 7. 1894 se je rodil bosanski revolucionar Gavriilo Princip, privrženec gibanja Mlada Bosna. Na Vidovdan 28. junija 1914 je izvršil atentat na avstrijskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda, kar so avstrijski in nemški imperialisti izkoristili kot povod za napad na Srbijo. S tem se je začela prva svetovna vojna.
26. 7. 1963 je navsezgodaj zjutraj katastrofalni potres prizadejal glavno mesto SR Makedonije Skopje in ga skoraj v celoti uničil. Življenje je izgubilo okrog 1100 ljudi, veliko pa jih je bilo ranjenih.
27. 7. 1941 se je z napadom partizanskih enot na ustaške postojanke v Liki začela oborožena vstaja v Hrvatski in Bosni in Hercegovini.
28. 7. 1941 je bilo v Ljubljani v Dermotovi ulici št. 11 drugo zasedanje Vrhovnega plenuma OF. Plenum je razpravljal o oboroženem boju proti okupatorju, o narodnem davku, o narodnem posojilu in o ukrepih proti izdajalcem. Izvolil je člana IO OF.
29. 7. 1941 so nacisti ustanovili izredno sodišče zoper upornike na okupiranem Gorenjskem. Talce so zapirali predvsem v Begunjah, kjer se je do konca vojne zvrstilo nad 12000 jetnikov, med njimi tudi ženske in otroci. 849 so jih ustrelili.
30. 7. 1952 je umrl slovenski kipar Ivan Zajc. Njegovo najbolj znano delo je spomenik Franceta Prešerna v Ljubljani.
31. 7. 1870 se je rodil slovenski pisatelj Rado Murnik. Izmed njegovih humorističnih spisov so najboljši: roman „Gloga in drugi“, komedija „Napoleonov samovar“, humoreska „Ata Žuža maža“, ki smeši vse mogotce, in zbirka veselih zgodb in iger „Navihanci“.

Iznajdljivost in enostavnost, ki se lahko bogato obrestuje

En kroj, tri različne obleke

Kroj teh modnih oblek je zelo preprost, da tudi šivanja je zelo malo. Potrebujete 1,20 m x 1,50 bombažnega jerseyva. Uporabite lahko Novoteksovo pletenino TJASO ali pa bombažno tkanino vendar pazite, da bo izgled lica in nelica enak zaradi pregiba. Pregib je lahko daljši ali krajši, tako da imate lahko dvojno obleko. Zgornji izgled je lahko različen, ena naramnica, dve naramnici ali brez, z elastiko, s čipko itd. Izmislite si še kaj svojega. Če bo obleka narejena iz finejšega materiala, jo lahko oblečete kot večerno toaleto, če pa vam je bolj pri srcu preprost material, jo imejte za na plažo, sprehode...

Akcijski program gasilskih organizacij v NNNP-82

Akcija NNNP-82 je prvič usmerjena na področje požarnega varstva, kar pomeni, da smo bili doslej na tem področju premalo budni in se pustili presenetiti. Vse preveč je bila skrb za varstvo pred požarom doma in gasilskih organizacij, pre malo ali skoraj nič pa vsakega posameznika, družbenopolitičnih organizacij, društev, združenega dela in drugih subjektov v naši samoupravni socialistični družbi.

Zaradi tematske naravnosti akcije NNNP za leto 1982 na področje požarnega varstva bodo gasilske organizacije prevzele pomembno vlogo pri načrtovanju in organizaciji aktivnosti za množično vključevanje ljudi in občanov pri praktičnem in strokovnem usposabljanju na področju požarnega varstva.

Gasilska zveza Slovenije je že v letu 1981 sprejela program aktivnosti za gasilska društva, ki vključujejo operativno, strokovno in preventivno dejavnost, zato je odbor pri Gasilski zvezi Slovenije za SLO in DS na seji 5. februarja 1982 sklenil, da se razpisani program dveletnega tekmovanja gasilskih društev dopolni še z nekaterimi zavezujočimi nalogami iz sklepov 9. kongresa Gasilske zveze Slovenije ter ga kot osnovni program aktivnosti vseh gasilskih organizacij v akciji NNNP-1982 predlaga predsedstvu Gasilske zveze Slovenije v potrditev.

Odbor za SLO in DS predlaga, da se sprejme naslednji program aktivnosti gasilskih

organizacij v okviru akcije NNNP-1982:

1. razpisati program 2-letnega tekmovanja gasilskih društev (tekmovalni kriteriji in navodila, objavljeni v GV št. 12) po vrstah dejavnosti: požarni načrti, vzdrževanje orodja, opreme in nepremičnin, strokovno usposabljanje, preverjanje operativne pripravljenosti gasilskega društva, strokovna pomoč in sodelovanje v CZ, požarna preventivna dejavnost, delo s pionirji in mladino, delo z ženskim članstvom, sodelovanje v krajevni skupnosti, prejemniki Gasilskega vestnika in druge strokovne literature, prostovoljno delo, administracija in evidenca;

2. obrambni načrti gasilskih društev (dopolnitev in sprejem);

3. v vsaki KS gasilsko društvo ali gasilska enota (sklep 9. kongresa Gasilske zveze Slovenije).

Pri programiranju celotne aktivnosti v sklopu NNNP naj vsako gasilsko društvo izdela akcijski program na osnovi predloženega programa. Pri sprejemanju odgovornih moramo vključevati predvsem strokovno usposobljeno članstvo, ki ima določen čin, od najmlajšega do veterana, saj je pestrost in obseg programa taka, da omogoča vključevanje sleherne-

Požarna varnost — naša vsakdanja skrb, ki je ena od nalog razpisanih izhodišč akcije NNNP za leto 1982, zavezuje vse gasilske organizacije in njeno članstvo, da prevzemajo del

nalog in aktivnosti ter z organiziranim pristopom in metodo dela pri izvajanju lastnega programa omogočajo vključevanje v aktivnost slehernega občana, od otroka do odraslega, v šolah, HD, združenem delu.

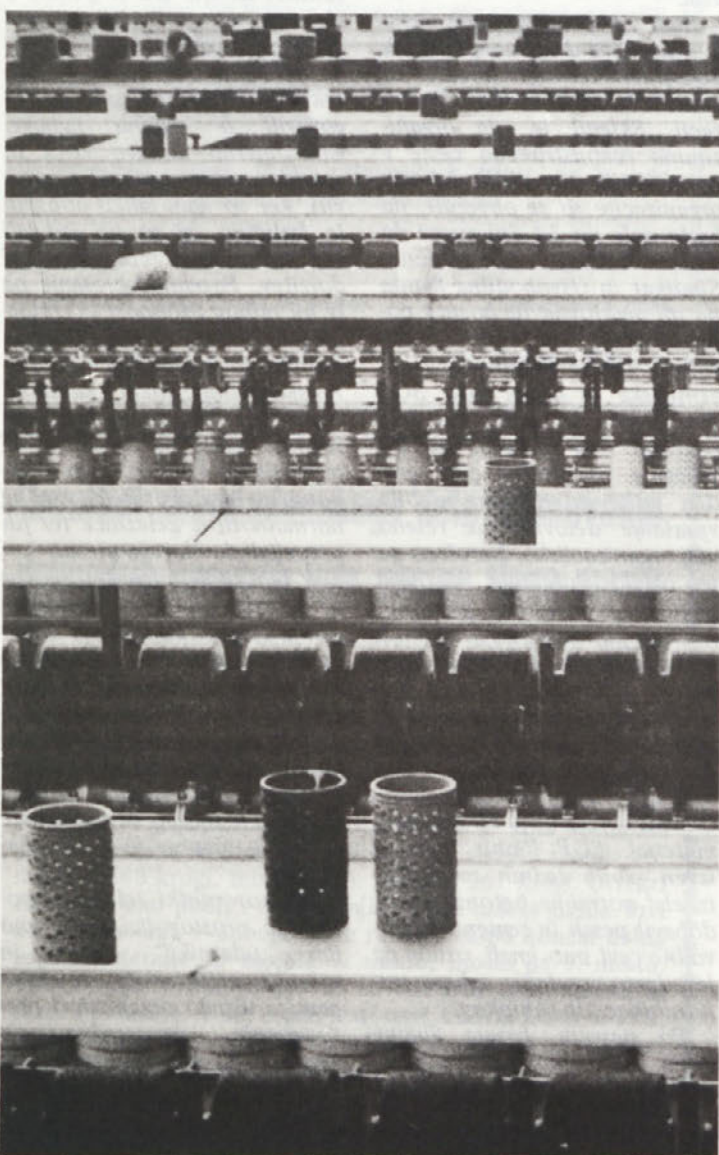
Predlagani program gasilskih organizacij NNNP-82 je zasnovan na vsestranski aktivnosti in vključuje operativne, preventivne in organizacijske naloge s področja požarnega varstva, ki je pomembna sestavina SLO in družbene samozaščite. Tako izdelan program naj omogoča množično vključevanje gasilskega članstva in delovnih ljudi v obrambno in družbeno samozaščitno dejavnost.

Gasilske organizacije, ki so konstitutivni del fronte socialističnih sil in tako pomemben družbeni subjekt v krajevni skupnosti, se morajo povezati z vsemi družbenopolitičnimi, družbenimi in temeljnimi ter drugimi organizacijami združenega dela v krajevni skupnosti, saj le tako usklajeni tvorijo homogeno celoto, ki bo pri

gašenju požara, reševanju ljudi in materialnih dobrin ter ob drugih priložnostih res učinkovita.

Če želimo, da bomo z akcijo dosegli zastavljene cilje, se moramo izvajanju programa lotiti resno in odgovorno. Dejavnost se mora kazati v neprekinjenem delovanju gasilskih organizacij, ne pa kampanjsko.

Politično odgovornost prevzemajo predsedstvo in upravni odbori gasilskih organizacij, ki so zadolženi za izvajanje programa. V akcijo NNNP se mora vključiti sleherno gasilsko društvo, ki preko štaba in komisij izvaja posamezne naloge. Sleherni član gasilske organizacije mora aktivno sodelovati pri izvajanju programa. Posebno nalogo pri izvajanju programa prevzemajo gasilski nižji častniki in gasilski častniki, ki so kot strokovni gasilski kader odgovorni pred gasilsko organizacijo, da prevzamejo ključne naloge pri vodenju in izvajanju akcije NNNP-82 in da sodelujejo pri pripravi zaključnega poročila.

Sejem opreme in sredstev civilne zaščite

Kot vsako leto v mesecu juniju je bil tudi letos v Kranju sejem opreme in sredstev civilne zaščite.

Za pripadnike enot civilne zaščite smo tudi v naši DO organizirali ogled sejma, kajti tudi ogled opreme in sred-

stev, namenjenih CZ, je ena izmed oblik usposabljanja pripadnikov enot civilne zaščite.

Na sejmu smo si ogledali najnovejše dosežke s področja opreme in sredstev, namenjenih reševanju, gašenju, RBK zaščiti in ostalih naprav za civilno zaščito.

Tudi letos smo si opremo na sejmu res samo ogledali, kajti kupiti je ne moreš. Kljub temu pa mislim, da so taki in podobni sejmi potrebni, kajti le tako si lahko predstavljamo, kaj so naloge enot civilne zaščite in pa kakšna sredstva in opremo enote uporabljajo.

DARKO KASTELIC

JOŽE UDOVIČ:

Modernizacija glavne ceste skozi Novo mesto!

Prva težava je bila premagana, toda nastale so nove. Kje dobiti potrebna finančna sredstva, material in gradbeno podjetje, ki bi izvedlo vsa potrebna dela?

Takratna podjetja v Novem mestu so bila razdeljena na republiška, okrajna in mestna podjetja. Kot taka so imela tudi svoje plane, ki so jih postavljali oblastni organi, pod katere so spadali. SGP Pionir je imel republiški, gradbeno podjetje Krka je imelo okrajni plan, mestno gradbeno podjetje pa je imelo le nekaj delavcev, ki so imeli za nalogo predvsem popravila med vojno poškodovanih hiš. Zaradi omejenih življskih nakaznic (takrat smo dobivali živila izključno na življske karte) ni bilo mogoče povečati števila delavcev v teh gradbenih podjetjih, da bi poleg svojih obveznosti prevzeli še rekonstrukcijo ceste in spremljajoča dela.

Štab za rekonstrukcijo ceste je sklical vse družbenopolitične dejavnike Novega mesta in predstavnike delovnih organizacij. Sklenil je, da organiziramo rekonstrukcijo ceste v lastni režiji. Vse večje delovne organizacije so se obvezale, da bodo dale po 14 dni enega do dva delavca brezplačno. Sindikat in Osvobodilna fronta pa sta zagotovila, da bosta v popoldanskem času preskrbela potrebno število prostovoljcev za zemeljska in druga dela. SGP Pionir nam je za ves čas dela odstopil dva zidarja, ki sta polagala vodovodne cevi, gradila jaške itd. S tem je bilo vprašanje delovne sile rešeno vsaj organizacijsko. Nerešeno pa je ostalo vprašanje glavnega gradbenega materiala, granitnih kock in podobno, ter finančnih sredstev za plačilo tega materiala.

Po večkratnih intervencijah smo dobili v glavnem republiška finančna sredstva, delno pa iz okrajnih in mestnih virov. Glavno vprašanje je bil gradbeni material. SGP Pionir nam je izven svojih rednih zadolžitvev izdelal potrebne betonske cevi, dobavil pesek in cement. Vodovodne cevi smo imeli, ostalo pa je odprto vprašanje nabave granitnih kock in robnikov.

Po nasvetu Jožeta Slapničarja sva z Mirtičem odšla v granitno industrijo iz Oplotnice na Pohorju. S seboj sem imel tudi njegovo priporočilo. K sreči sem tam naletel na di-

rektorja Božiča, ki je bil moj znanec iz partizanov. Takoj mi je povedal, da ima njihovo podjetje republiški plan, vendar je povedal, da njihovi delavci presegajo normo in nam bi potrebne količine lahko dobavili, potreben pa je pristanek ministra za gradnje.

Takoj sva se vrnila v Ljubljano in odšla na navedeno ministrstvo. Prijavila sva se takratnemu ministru inž. Mravlji ter mu pojasnila naše želje in potrebe. Po daljšem razgovoru in našem vztrajanju nam je minister izdal potrdilo, da granitna industrija na Pohorju lahko dobavi potrebno število kock in robnikov, toda prvenstveno mora izpolniti republiški plan.

Že čez nekaj dni sva se s takratnim sekretarjem občinskega komiteja ZK Novo mesto Janezom Potočarjem ponovno odpravila v Oplotnico. Do Slovenskih Konjic sva se peljala z vlakom, nato pa nadaljevala peš po sveže zapadlem snegu na več ur oddaljeno Oplotnico. Z direktorjem Božičem smo se dogovorili o načinu nabave. Enakomerno dobavo kock in robnikov nam ni mogel zagotoviti, ker so nam lahko dobavili le količine, ki so jih izdelali več, kot so imeli republiških zadolžitvev. Posebno vprašanje pa je bil njihov transport iz Oplotnice do Novega mesta. Kocke in robnike so iz Oplotnice do Slovenskih Konjic vozili s kamioni. Tam so jih pretovorili na vagono ozkotirne železnice, ki je vozila do Poljčan. Tam so jih ponovno pretovorili na vagono normalnotirne železnice ter jih prepeljali do Novega mesta.

V tem zapletenem transportu so seveda običajno nastopale velike težave. Podjetje je imelo le malo kamionov, pa še ti so bili zaradi zastarelosti često v okvari. Ni bilo na razpolago ozkotirnih ali normalnih vagonov, ni bilo delavcev za pretovarjanje itd. Toda dobava glavnega materiala za tlakovanje je stekla, čeprav je često „zašepala“.

Na novomeški železniški postaji so prostovoljci, rekli smo jim „udarniki“, kocke in robnike pretovarjali. Običajno nam je uspelo organizirati pretovarjanje neposredno iz vagonov na kmečke vozove in kamione, ki so nam jih brezplačno odstopile delovne organizacije. Če pa nismo mogli organizirati takega prevoza, so

material iztovorili na železniško rampo in smo ga vozili na delovišča, ko so bila prevozna sredstva na razpolago. Udarniki, ki so delali pri pretovarjanju, so zelo trpeli. Robovi kock in robnikov so bili ostri. Delovnih rokavic ni bilo, zato so jih prekladali z golimi rokami. Po končanem delu so imeli roke do krvi opraskane. Toda to jih ni motilo, da ne bi spet prišli na „udarniško“.

Tako so bile vse organizacijske priprave za tlakovanje opravljene. Z modernizacijo ceste smo pričeli spomladi 1951. Dela je vodil režijski odbor, ki ga je imenoval mestni odbor OF, v njem pa so bili predstavniki družbenopolitičnih organizacij mesta. Strokovni svetovalec je bil inž. Savicki. Pri reševanju strokovnih problemov so nam bili v pomoč strokovnjaki gradbenih podjetij Pionirja in Krke.

Veliko pa so nam pomagali tudi naši rojaki: inž. prof. arhitekt Marjan Mušič, inž. Guselj, bivši cestni mojster Jože Slapničar in drugi. Organizacijo delovne sile so kot že rečeno, prevzele delovne organizacije v dopoldanskem delovnem času, v popoldanskem pa OF in sindikat. Režijski odbor je izdelal tedenski delovni načrt ter ga posredoval omenjenima organizacijama, ki sta izdelali dnevni delovni načrt, le-tega pa potem posredovali svojim osnovnim organizacijam.

Najprej smo se lotili kopanja jarkov za novo vodovodno napeljavo od mostu prek Glavnega trga in Ceste komandanta Staneta. Po Puglji v ulici, Glavnem trgu in Cesti komandanta Staneta smo polagali nove kanalizacijske cevi s straski priključki na glavni vod. Istočasno smo rušili od bombardiranja poškodovani hiši Jožeta in Julija Kobeta, ki sta, nasproti današnje lekarni, zoževali cesto.

Prav tako je bilo potrebno prestaviti veliko škarpo na današnjem Kidričevem trgu, ki je tudi zoževala cesto, pripraviti prostor za pločnik, znižati vzpetino med nekdanjimi Ljubljanskimi vrati ter delno porušiti nekdanjo Kresijo, kjer je danes Studijska knjižnica Mirana Jarca. Ta dela je prevzela novomeška mladinska delovna brigada pod vodstvom komandanta Janeza Gartnerja, sedanjega predsednika sodišča v Novem mestu. Povedati moram,

da so vsa ta dela potekala ročno, na voljo smo imeli le krampe, lopate in samokolnice, pa še teh je bilo običajno premalo.

Delo je teklo po predvidenem načrtu, čeprav smo često naleteli na velike težave, zlasti pri polaganju kanalizacije, ki je večkrat prečkala cesto in vodovodno napeljavo. S pomočjo strokovnih svetovalcev in prostovoljnih delavcev so bile tudi te težave premagane. Jarke, v katere so bile položene vodovodne in kanalizacijske cevi, smo utrjevali z ročnimi nabijalniki. Le cestišče smo utrjevali s parnim valjarjem, ki nam ga je odstopilo cestno podjetje v popoldanskih urah, kadar so ga imeli v Novem mestu ali v neposredni okolici. Čestokrat njihov strojnik ni imel časa, da bi upravljal valjar. Takrat nam je na pomoč priskočil vodja strojne delavnice tekstilne tovarne Novoteks, tov. Racinger, ki je nadomestil strojnika valjarja, kadar je bilo to potrebno.

Tako je bila trasa ceste do jeseni pripravljena za tlakovanje Glavnega trga in Ceste komandanta Staneta ter delno Ljubljanske ceste (do stavbe današnjega občinskega odbora).

Potrebno je bilo poiskati strokovnjake za polaganje kock in gradnjo kamnite škarpe ob Kidričevem trgu. Te smo po velikih težavah našli v hrvatski Liki. Tlakovanje ceste se je pričelo. Novomeščani so rado vedno opazovali polagalce kock, ki so hitro napredovali s svojim delom. Cesta skozi Glavni trg je bila kmalu tlakovana.

Ko so se dela na Glavnem trgu bližala koncu, v glavnem pa je bila urejena tudi trasa Ceste komandanta Staneta, se je sprostil del delovne sile SGP Pionir, kateremu so se zmanjšale republiške obveznosti. Zaradi tega so bili pripravljene prevzeti nadaljnjo gradnjo do odcepa na novomeško železniško postajo, za kar so bili načrti že pripravljene. S Pionirjem smo sklenili pogodbo za izvedbo del do sedanje stavbe občinske skupščine, za kolikor smo imeli zagotovljena finančna sredstva. Z deli so pričeli jeseni 1951 in nadaljevali leta 1952. V letu 1953 pa nam je uspelo dobiti potrebna finančna sredstva za nadaljevanje rekonstrukcije ceste do železniške postaje.

Pomesti najprej pred svojim pragom!

Tudi pri nadaljevanju gradnje, ki jo je, kot rečeno, prevzel SGP Pionir, nismo zanemarili „udarniškega“ dela. S prostovoljci smo še vedno opravljali pomožna dela in iztovarjali kocke in robnike.

Poseben problem je predstavljalo zniževanje klanca na Vratih, kjer stoji stavba, v kateri je bila takrat Obrezova gostilna. Ta stavba je bila grajena brez temeljev. Po načrtu je bilo prav tu predvideno znižanje cestišča za več kot 1,50 metra, poleg tega pa še delno rušenje bivše Kresije, kjer se danes nahaja Študijska knjižnica, ki je prav tako ožila cesto. Stavbo gostilne je mladinska brigada temeljito podprla z oporniki, nato jo izpodkopala za 0,5 metra, zidarji pa so stavbo podzivali. Po določenem času so stavbo zopet izpodkopali in podzivali, tako da so temelji stavbe segali 1 meter pod cestišče. Istočasno pa so nizali klanec in porušili del Kresije. Pri tem delu so pri nedanem obrambnem stolpu, ki je bil zgrajen še v srednjem veku, našli večje število kamenitih topovskih krogel, za katere so arheologi ugotovili, da izhajajo iz časov, ko so Turki oblegali Novo mesto.

Delo od bivših mestnih vrat je teklo veliko lažje kot v mestnem središču. Ni bilo več tako velikih ovir zaradi vodovoda, kanalizacije in cestnih ovin. Največjo oviro je predstavljala le ožina ceste nad železniškim predorom. Toda tega smo se lotili že ob začetku z „udarniškim“ delom. Tu so se zopet izkazali pionirjevci, ki so nam dali brezplačno na razpolago svoje strokovnjake, minere. Tako je bil tudi ta odsek ceste zgrajen skoraj brezplačno. Plačati je bilo potrebno le eksploziv.

Večji problem je nastal pri gradnji pločnika za pešce do železniške postaje, ki ga je bilo treba zgraditi deloma na konzolah nad železniško progo.

To in pa postavitev zaščitne ograje ob pločniku je poleg drugih gradbenih stroškov predstavljalo preveliko finančno breme za občino in okraj. Tudi republika nam trenutno ni mogla pomagati. Zato so dela za eno leto zastala. Toda že naslednje leto so bila sredstva zbrana in tlakovanje ceste in spremljajoča dela do železniške postaje so bila končana.

JOŽE UDOVIČ

DOPISUJTE
V GLASILO
NOVOTEKS

Letošnjem letu je, deset let po prvi mednarodni konferenci o varstvu okolja v Stockholmu, zopet posvečeno temu težko rešljivemu in še vse preveč podcenjevanemu problemu modernega človeštva.

V svoji dolgi zgodovini, ko se je počasi vzpenjal na vodilno mesto vsega živega na tem planetu, se je človek srečeval z mnogimi vidnimi in nevidnimi sovražniki, ki jih je s svojo naravno prilagodljivostjo, iznajdljivostjo in inteligenco vedno premagoval. Pri tem si je pomagal z razvijanjem tehnologije dela in izdelkov pa z neprecenljivimi bogastvi, ki mu jih je nudil planet, na katerem živi.

Bolj ko je človek posegal po bogastvih v globini zemlje in morja, se zavzemal in poseljeval njene zelene površine, bolj je postajalo jasno, da je planet majhen in njegova bogastva končna. Zaloge hrane, energije in zraka zadostujejo le za določeno število ljudi na določeni stopnji razvoja. In ne le to. Človek ni neodvisen, ampak je usodno povezan z vsem rastlinstvom in živalstvom na zemlji v strnjeno ekološko verigo, v kateri lahko že en manjkajoči člen povzroči katastrofo. Nekateri teh členov je človek v svoji nenehni težnji po razvoju tehnike in čim večji proizvodnji materialnih dobrin že resno načel. Tako se je znašel pred resnim sovražnikom, ki ga bo verjetno zelo težko premagati, saj je plod njegovega lastnega razvoja in ustvarjenih potreb.

Onesnažena atmosfera, tekoče, podtalne vode in morja ter vse manj gozdov, ki so pljuča zemlje, to so problemi, ki jih mora reševati človeštvo globalno in takoj. Žal pa je svet s svojo politično in interesno razdelitvijo tako razkosan in sprt, da (namesto da bi reševal te probleme) povzroča še en ekološki problem: vojne in kopičenje klasičnega, atomskega in biološkega orožja.

Če pustimo globalne ekološke probleme, ki naj bi jih reševali na mednarodni ravni, lahko ugotovljamo, da je veliko tudi takih, na katere imamo vpliv sami. Pravilno ravnanje in zavestna skrb za čisto in zdravo okolje v našem lastnem dosegu je že prispevek, resda le kaplja v morje, vendar pa se moramo vedno zavedati, da bi problemov ne bilo, če bi tako ravnali vsi. Že najbolj enostaven začetek je pravilno shranjevanje odpadkov in ponovno izkoriščanje odpadnih surovin. Tudi v naših delovnih organizacijah proizvajamo veliko odpadnih

snovi in nemalokrat so te strupene in škodljive za okolje. In kako ravnamo z njimi? Največkrat malomarno, poživzhamo se na predpise in na lastno vest. Potem pa se sprašujemo, odkod poginule ribe v potokih, zakaj vse manj divjadi v gozdovih in manj ptičjega petja okoli naših bivaljšč.

Vedno več nas je na tem malem planetu, zato se moramo učiti, pa naj se sliši še tako nenavadno, živeti sami s seboj in z vsem živim okoli nas. Prenehati moramo odpuščati sami sebi male grehe in onesnaževati naravo, pri tem pa misliti: „Saj to se nič ne pozna.“ Onesnaževanje narave je vsota vsch takih

malomarnosti in svet, ki ga bomo pustili potomcem, bo odraz našega mišljenja in naših dejanj. Zato se moramo dobesedno ravnati po starem pregovoru, ki pravi: „Pometaj najprej pred svojim pragom!“

O tem govori tudi sklepna deklaracija z zasedanja posebnega pomena OZN za varstvo okolja (bila je letos v Nairobiu), ki poziva vse vlade in narode sveta, naj „skupno in posamično prevzamejo svojo zgodovinsko odgovornost za to, da bi naš mali planet prešel v roke prihodnjih rodov z razmerami, ki bi zagotavljale človeka vredno življenje za vse.“

N. S.

SPOŠTOVANI!

Socialistična republika Slovenija je pobratena s socialistično republiko Gruzijo. V sklopu tega sodelovanja sta tudi Zveza pionirjev Gruzije in Zveza pionirjev Slovenije vzpostavili oblike sodelovanja. Da bi to sodelovanje obogatili, je bila od 8. do 13. junija 1982 na obisku delegacija sveta Zveze pionirjev Gruzije pri svetu Zveze pionirjev Slovenije.

V pripravi ah in izvedbi programa bivanja, spoznavanja dela in življenja pionirjev ter delovnih ljudi in občanov Slovenije ste tudi vi prispevali k temu, da so se gostje prijetno počutili, doživeli gostoljuben sprejem ter pridobili veliko spoznanj.

Zahvaljujemo se vam za sodelovanje. Prepričani smo, da bo tokratno srečanje pripomoglo k trajnejšim vezem med pionirji Slovenije in Gruzije.

Hkrati se v imenu delegacije Zveze pionirjev Gruzije zahvaljujemo vsem, ki so prispevali k temu, da je bilo njihovo bivanje prijetno in vsebinsko bogato.

Tovariško vas pozdravljamo.

Predsednik Sveta Zveze pionirjev
Slovenije
Franci Kržan l. r.

Sekretarka ZPM
Slovenije:
Angelca Žiberna

Rezultati spomladanskega dela tekmovanja delavskih športnih iger občine Novo mesto

V spomladanskem delu tekmovanja v okviru DŠI občine Novo mesto so člani DO Novoteks sodelovali v kegljanju (moški in ženske) v streljanju (moški in ženske), šahu (samo moški), v vedri rekreaciji (moški in ženske), odbojki (moški in ženske) in v mnogoboju (samo moški).

V kegljanju so moški zasedli osmo, ženske pa peto mesto; moški so podrli 456 kegljev, ženske pa 238. Uvrstitev lahko izboljšajo v jesenskem delu tekmovanja. V šahu so moški zasedli enajsto mesto. V streljanju so moški zasedli 13. mesto s 568 krogi, ženske pa 6. mesto z 261 krogi. O vedri rekreaciji smo pisali v eni prejšnjih števil našega glasila. Prvi del tekmovanja v odbojki se je za našo ekipo končal dokaj uspešno, ženske so zasedle 7. mesto, moški pa 5. mesto. Tekmovanja v mnogoboju so se udeležili samo moški in zasedli 5. mesto. Velik uspeh je dosegel Ludvik Lužar iz IVS, saj je zasedel 1. mesto v kategoriji moški nad 30 let. Končni rezultati bodo objavljeni ob koncu leta.

MIHA LEGAN

Dolenjsko in republiško prvenstvo kegljačev tekstilcev

Tradicionalno tekmovanje dolenjskih tekstilcev je bilo letos v Krškem. Organizator srečanja je bila delovna organizacija JUTRANJKA iz Sevnice. Udeležile so se ga ekipe delovnih organizacij: Jutranjka in Lisca iz Sevnice, Tekstilana in Trikon iz Kočevja ter Labod in Novoteks iz Novega mesta. Skupno se je tekmovanja udeležilo preko 80 tekmovalcev in tekmovalcev, kar priča, da je

kegljaški šport med tekstilnimi delavci zelo priljubljen. Glavna borba za končno skupno zmago je bila med ekipama Jutranjka in Novoteksa. Kljub slabšim rezultatom nekaterih naših kegljačev je zmagala ekipa Novoteksa s petimi točkami prednosti.

Moški, borbene igre: 1. NOVOTEKS 786 podrtih kegljev, 2. JUTRANJKA 742 podrtih kegljev, 3. LISCA 675 podrtih kegljev, 4. TEKSTILANA 675 podrtih kegljev, 5. LABOD 588 podrtih kegljev.

Moški, 6 x 200 lučajev: 1. NOVOTEKS 4823 podrtih kegljev, 2. JUTRANJKA 4781 podrtih kegljev, 3. TEKSTILANA 4586 podrtih kegljev, 4. LISCA 4275 podrtih kegljev, 5. LABOD 4160 podrtih kegljev.

Ženske, 4 x 100 lučajev: 1. NOVOTEKS 1486 podrtih kegljev, 2. JUTRANJKA 1420 podrtih kegljev, 3. TRIKON 1299 podrtih kegljev, 4. TEKSTILANA 1251 podrtih kegljev, 5. LISCA 1177 podrtih kegljev, 6. LABOD 900 podrtih kegljev.

Moški pari, 2 x 200 lučajev: 1. Černelič, Blartnik JUTRANJKA 1654 podrtih kegljev, 2. Pirc, Zupančič NOVOTEKS 1634 podrtih kegljev, 3. Burja, Gusar LISCA 1621 podrtih kegljev, 4. Kostrevec, Geršič NOVOTEKS 1617 podrtih kegljev, 5. Bec, Bojanc NOVOTEKS 1572 podrtih kegljev.

Ženski pari, 2 x 200 lučajev: 1. Makše, Konda NOVOTEKS 774 podrtih kegljev, 2. Žvegljič, Tušek JUTRANJKA 755 podrtih kegljev, 3. Žefran, Rugelj TRIKON 739 podrtih kegljev, 4. Staniša, Pečnik NOVOTEKS 712 podrtih kegljev.

Moški posamezno, 1 x 200 lučajev: 1. Burja LISCA 905 podrtih kegljev, 2. Muren JUTRANJKA 850 podrtih kegljev, 3. Černelič JUTRANJKA 834 podrtih kegljev, 4. Pirc M. NOVOTEKS 827 podrtih kegljev, 7. Kostrevec 815, 9. Zupančič 807, 12. Geršič 802, 13. Bec 790, 14. Bojanc – Prodanič 782 podrtih kegljev.

Ženske posamezno, 1 x 100 lučajev: 1. Tušek JUTRANJKA 390 podrtih kegljev, 2. Makše NOVOTEKS 389 podrtih kegljev, 3. Konda NOVOTEKS 385 podrtih kegljev, 7. Pečnik 363, 10. Staniša 349 podrtih kegljev.

Z osvojitvijo prvega mesta na tem tekmovanju je ekipa Novoteksa dobila pravico sodelovati na republiškem tekmovanju tekstilcev v kegljanju, ki je bilo konec maja na desetstevnem kegljišču Golovec v Celju. Organizator tega tekmovanja je bila DO METKA iz Celja. Pravico do nastopa so si priborili regijski prvaki, in sicer: MTT Mari-

bor, TOSAMA Domžale, TT PREBOLD Prebold, TEKSTILANA Ajdovščina UTENSILIA Ljubljana, TEKSTILINDUS Kranj, NOVOTEKS Novo mesto in organizator METKA Celje.

Enkratno je bilo vzdušje na kegljišču, ko se je v borbenih igrah pomerilo več kot 80 tekmovalcev. Enkratno je bilo tudi naše veselje, ko smo v takem ambientu uspeli osvojiti prvo mesto v borbenih igrah. Sicer pa smo v skupni uvrstitvi zasedli četrto mesto, kar je zelo dobro v tako močni konkurenci.

Moški, borbene igre: 1. NOVOTEKS 823 podrtih kegljev, 2. TOSAMA 818 podrtih kegljev, 3. TT PREBOLD 800 podrtih kegljev.

Moški, 6 x 200 lučajev: 1. MTT 5330 podrtih kegljev, 2. TOSAMA 5084 podrtih kegljev, 3. UTENSILIA 5077 podrtih kegljev, 5. NOVOTEKS 4922 podrtih kegljev.

Ženske, 4 x 100 lučajev: 1. MTT 1572 podrtih kegljev, 2. TOSAMA 1525 podrtih kegljev, 3. TEKSTILANA 1481 podrtih kegljev, 4. NOVOTEKS 1469 podrtih kegljev.

Moški pari, 2 x 200 lučajev: 1. Šedivy, Medved MTT 1821 podrtih kegljev, 2. Špes, Modrinjak MTT 1776 podrtih kegljev, 3. Jakopovič, Podkrajšek PREBOLD 1767 podrtih kegljev, 8. Pirc M., Zupančič NOVOTEKS 1682 podrtih kegljev, 11. Geršič, Kostrevec NOVOTEKS 1672 podrtih kegljev, 21. Bec, Bojanc NOVOTEKS 1568 podrtih kegljev.

Ženske pari, 2 x 100 lučajev: 1. Ambrozič, Modrinjak MTT 799 podrtih kegljev, 2. Šlogar, Metličar METKA 781 podrtih kegljev, 3. Belina, Romih MTT 773 podrtih kegljev, 5. Staniša, Škedelj NOVOTEKS 761 podrtih kegljev, 11. Konda, Makše NOVOTEKS 708 podrtih kegljev.

Moški posamezno, 1 x 200 lučajev: 1. Šedivy MTT 917 podrtih kegljev, 2. Jakopovič PREBOLD 911 podrtih kegljev, 3. Medved MTT 904 podrtih kegljev, 23. Geršič 851, 26. Pirc M. 844, 31. Zupančič 838, 38. Kostrevec 821, 44. Bec 807 in Bojanc – Prodanič 761 podrtih kegljev.

Ženske posamezno, 1 x 100 lučajev: 1. Petač Rašica 446 podrtih kegljev, 2. Tušek Jutranjka 415 podrtih kegljev, 3. Šlogar METKA 410 podrtih kegljev, 13. Staniša 384, 15. Škedelj 377, 21. Makše 367, 34. Konda – Kastelic 341 podrtih kegljev.

Naj ob koncu povemo še to, da je naslednji organizator final-

nega tekmovanja republiške tekstiliade v kegljanju dolenjska regija.

MARJAN PIRC IN MARJANA PEČNIK ZMAGOVALCA TRIMSKEGA TEKMOVANJA

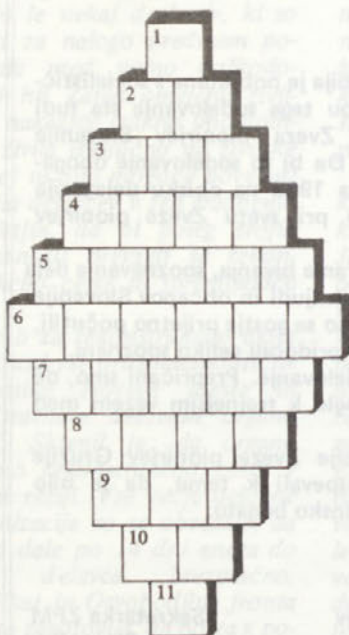
Na kegljišču Loka je kegljaški klub NOVOTEKS organiziral trimsko tekmovanje posameznikov za člane delovne organizacije. Tekmovanje je bilo v disciplini 1 x 50 lučajev mešano. Udeležilo se ga je 19 tekmovalcev in tekmovalk. Razveseljivo je, da je nastopilo več takih, ki niso člani kluba. Vse te vabimo, da se tudi v bodoče udeležujejo rednih treningov kluba in da se včlanijo v klub. Naslednja akcija kegljačev bo v septembru, ko bomo organizirali medobratno tekmovanje za ekipe in kratko predavanje o kegljanju. Na tem strokovnem predavanju bomo zvedeli nekaj splošnih podatkov in napolnil o kegljanju, pogovorili se bomo o tehniki kegljanja, obdelali pa bomo tudi tehnični pravilnik.

REZULTATI TRIMSKEGA TEKMOVANJA:

Ženske, 1 x 50 lučajev: 1. Pečnik Marjana 190 podrtih kegljev, 2. – 3. Kastelic Jelka 183 podrtih kegljev, 2. – 3. Škedelj Dušanka 183 podrtih kegljev, 4. Hrvatina Majda 146 podrtih kegljev.

Moški, 1 x 50 lučajev: 1. Pirc Marjan 219 podrtih kegljev, 2. Bec Branko 212 podrtih kegljev, 3. Pirc Ciril 195 podrtih kegljev, 4. Jelič Zvonko 194 podrtih kegljev, 5. Zupančič Marko 192 podrtih kegljev, itd.
SLAVKO DRAVINEC

Vreteno

1. Oznaka v glasbi za desno roko

2. egipčanski bog sonca; upodabljali so ga kot človeka s skobčevno glavo

3. kratka mladinske delovne akcije (srbohrvaško)

4. vloga izvajalca v gledališču, operi, filmu

5. žrtvenik

6. gola vzpetina nad Trebinjem

7. star srebrnik različne velikosti; pri nas je samo dubrovniška republika kovala dvoje vrst srebrnikov. Eden od njih je imel podobo sv. Save z brado.

8. tuje žensko ime

9. svinčnica, grezilo, tudi stara utež

10. temeljna organizacija ZD

11. predpona za stare irske priimke

Če ste v junijski številki pravilno rešili vreteno, ste dobili:

1. R, 2. RE, 3. REJ, 4. REJA, 5. PREJA, 6. NAPREJ, 7. NEPAR, 8. REPA, 9. ERA, 10. RA, 11. R.

Pri reševanju vretena vam uredniški odbor želi prijetno razvedrilo.

GLASILLO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO
NOVOTEKS

NOVOTEKS je glasilo tekstilne tovarne Novo mesto. Izhaja vsako zadnjo sredo v mesecu v nakladi 2000 izvodov. Glasilo ureja izdajateljski svet: Hinko Sintler (predsednik), Danilo Kovčič (glavni in odgovorni urednik), Jana Jovič, Mojca Peroci, Katica Zuanović, Brane Drganc, Alojz Štrbenc, Bojan Luzar, Marjan Zalac in Rudi Vlašič. Uredništvo: NOVOTEKS, Novo mesto, Foersterjeva 10 – Časopisni stavek, filmi in prelom: DITC Novo mesto, TOZD GRAFIKA; tisk TOZD Tiskarna Novo mesto.